

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za teška
kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena na
teritoriji bivše Jugoslavije od 1991.
godine

Predmet br. IT-95-5/18-T

Datum: 14. juni 2010.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 14. juna 2010.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO PETOM ZAHTJEVU TUŽILAŠTVA ZA FORMALNO PRIMANJE NA
ZNAJNE ČINJENICE O KOJIMA JE VEĆ PRESUĐENO**

Tužilaštvo:

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi:

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Petom zahtjevu tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno", podnesenom 15. decembra 2009. godine (dalje u tekstu: Zahtjev), "Podnesku s Ponovno numerisanim dodatkom Petom zahtjevu tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno", podnesenom 2. februara 2010. godine (dalje u tekstu: Ponovno numerisani podnesak), "*Corrigendumu* Petog zahtjeva tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno s Dodatkom A", podnesenom 9. februara 2010. godine (dalje u tekstu: *Corrigendum*) i "Zahtjevu za ponovno razmatranje odluka u vezi s formalnim primanjem na znanje činjenica o kojima je već presuđeno", koji je optuženi podnio 4. marta 2010. godine (dalje u tekstu: Zahtjev za ponovno razmatranje) i ovim donosi odluku s tim u vezi.

I. Kontekst i argumenti

1. Zahtjevu su prethodili "Prvi zahtjev tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno", podnesen 27. oktobra 2008. godine (dalje u tekstu: Prvi zahtjev); "Drugi zahtjev tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno i *Corrigendum* Prvog zahtjeva tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno", podnesen 17. marta 2009. godine (dalje u tekstu: Drugi zahtjev); "Treći zahtjev tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno", podnesen 7. aprila 2009. godine (dalje u tekstu: Treći zahtjev); i, naposljetku, "Četvrti zahtjev tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno", podnesen 26. avgusta 2009. (dalje u tekstu: Četvrti zahtjev).

2. Vijeće je 5. juna 2009. donijelo "Odluku po Prvom zahtjevu tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno" (dalje u tekstu: Prva odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno), u kojoj je djelimično odobrilo Prvi zahtjev i formalno primilo na znanje 302 od 337 činjenica koje je Tužilaštvo predložilo u svom Prvom zahtjevu.¹ Dana 9. jula 2009., Vijeće je donijelo "Odluku po Trećem zahtjevu tužioca za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno" (dalje u tekstu: Treća odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno), kojom je formalno primilo na znanje 466 od 497 činjenica koje je tužilaštvo predložilo u svom Trećem zahtjevu.² Isto tako, Vijeće je 9. oktobra 2009. godine donijelo "Odluku po Drugom zahtjevu tužilaštva za formalno primanje na znanje

¹ Prva odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 39.

² Treća odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 63.

činjenica o kojima je već presuđeno" (dalje u tekstu: Druga odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno), u kojoj je djelimično odobrilo Drugi zahtjev i formalno primilo na znanje 744 od 1049 činjenica koje je tužilaštvo predložilo u Drugom zahtjevu.³ Naposljetku, Vijeće je 14. juna 2010. godine donijelo "Odluku po Četvrtom zahtjevu tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno" (dalje u tekstu: Četvrta odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno), kojom je formalno primilo na znanje 627 od 886 činjenica koje je tužilaštvo predložilo u svom Četvrtom zahtjevu.⁴

3. Tužilaštvo ovim Zahtjevom traži da Vijeće iskoristi svoje ovlaštenje prema pravilu 94(B) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) da formalno primi na znanje činjenice u vezi s kampanjom granatiranja i snajperskog djelovanja koju je u Sarajevu navodno provodio Sarajevsko-romanijski korpus (dalje u tekstu: SRK) vojske bosanskih Srba, o kojima su presudili Pretresno vijeće i Žalbeno vijeće u predmetu *Tužilac protiv Dragomira Miloševića*.⁵ Tužilaštvo tvrdi da činjenice o kojima je već presuđeno navedene u Dodatku A Zahtjevu zadovoljavaju kriterije iz relevantne prakse Međunarodnog suda i da bi se formalnim primanjem na znanje tih činjenica postigla ekonomičnost sudskog postupka bez ugrožavanja prava optuženog na pravično, javno i ekspeditivno suđenje.⁶

4. Konkretno, tužilaštvo tvrdi da je Vijeće formalno primilo na znanje činjenice o kojima je već presuđeno u predmetu *Galić* u vezi sa sukobom u Sarajevu u periodu od 10. septembra 1992. do 10. avgusta 1994. godine, kada je Stanislav Galić bio komandant SRK-a, kao i da se predmet *Dragomir Milošević* (dalje u tekstu: *D. Milošević*) primarno odnosi na period od 10. avgusta 1994. do 21. novembra 1995. godine, tokom kojeg je komandant SRK-a bio Dragomir Milošević.⁷ Tužilaštvo osim toga tvrdi da je zahvaljujući Drugostepenoj presudi u predmetu *D. Milošević* bilo u stanju da jasno vidi koji su se zaključci Pretresnog vijeća održali u preispitivanju po žalbi i, shodno tome, nisu predmet tekućeg postupka po žalbi ni preispitivanja.⁸

5. U Ponovno numerisanom podnesku tužilaštvo je podnijelo niz činjenica o kojima je već presuđeno koje su ponovno numerisane nakon što je otkrivena greška u pisanju u dodatku priloženom Zahtjevu, u kojem su predložene činjenice bile numerisane počevši s brojem 2276

³ Druga odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 54.

⁴ Četvrta odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 98.

⁵ Zahtjev, par. 1. V. *Tužilac protiv Dragomira Miloševića*, predmet br. IT-98-29/1-T, Presuda, 12. decembar 2007. godine (dalje u tekstu: Prvostepena presuda u predmetu *D. Milošević*); *Tužilac protiv Dragomira Miloševića*, predmet br. IT-98-29/1-A, Presuda, 12. novembar 2009. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *D. Milošević*).

⁶ Zahtjev, par. 8–10.

⁷ Zahtjev, par. 2–3.

⁸ Zahtjev, par. 3.

umjesto s brojem 2776.⁹ U *Corrigendumu* tužilaštvo daje ispravke štamparskih grešaka u navođenju brojeva paragrafa iz kojih su preuzete predložene činjenice 2844, 2850, 2931, 2951 i 2973.¹⁰

6. Optuženi je 23. decembra 2009. podnio svoj "Zahtjev za produženje roka za podnošenje odgovora na zahtjeve tužilaštva", kojim traži produženje perioda za podnošenje odgovora na Zahtjev, kao i na druga dva neriješena zahtjeva.¹¹ Dana 24. decembra 2009. godine, dežurni sudija je donio "Odluku po zahtjevu optuženog za produženje roka za podnošenje odgovora na zahtjeve tužilaštva", u kojoj optuženom nalaže da svoj odgovor na Zahtjev dostavi do 15. februara 2010. godine.¹²

7. Optuženi je 5. februara 2010. podnio "Odgovor na Peti zahtjev tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno" (dalje u tekstu: *Odgovor*) u kojem se usprotivio Zahtjevu i pozivanjem uključio argumente koje je iznio u odgovorima na Prvi zahtjev, Drugi zahtjev, Treći zahtjev i Četvrti zahtjev uključuje u *Odgovor*.¹³ Optuženi tvrdi da treba uzeti u obzir i to da će on, s obzirom na činjenicu da je Vijeće već formalno primilo na znanje ili treba donijeti odluku u vezi s više od 2.700 činjenica o kojima je već presuđeno, kao i s obzirom na to da je tužilaštvo od Vijeća zatražilo da uvrsti u spis više od 200 izvjava i transkripata ranijih svjedočenja na osnovu pravila *92bis* i *92quater*, "biti u tolikom zaostatku za tužilaštvom u trenutku kada suđenje počne, da će suđenje teći s presumpcijom krivice".¹⁴ On takođe tvrdi da kumulativni učinak formalnog primanja na znanje činjenica o kojima je već presuđeno i prihvatanja dokaza u pismenom obliku predstavlja povredu presumpcije nevinosti i uskraćuje mu pravo na pravično suđenje.¹⁵

8. Osim toga, optuženi tvrdi da bi Vijeće, čak i ako, uopšteno uzevši, pristane formalno primiti na znanje činjenice o kojima je već presuđeno, ipak moralo odbiti da to učini u vezi s određenim činjenicama zato što te činjenice ne zadovoljavaju relevantne pravne kriterije.¹⁶ On

⁹ Ponovno numerisani podnesak, par. 1–2.

¹⁰ *Corrigendum*, par. 2.

¹¹ Zahtjev za produženje roka za podnošenje odgovora na zahtjeve tužilaštva, 23. decembar 2009., par. 1-4, 10.

¹² Odluka po zahtjevu optuženog za produženje roka za podnošenje odgovora na zahtjeve tužilaštva, 24. decembar 2009., par. 3-4.

¹³ *Odgovor*, par. 2. V. *Odgovor na Prvi zahtjev tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno*, 30. mart 2009.; *Odgovor na Drugi zahtjev tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno*, 22. juli 2009.; *Odgovor na Treći zahtjev tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno i Zahtjev za spisak svjedoka koje treba povući*, 29. maj 2009.; *Odgovor na Četvrti zahtjev tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno*, 30. novembar 2009.

¹⁴ *Odgovor*, par. 1.

¹⁵ *Odgovor*, para. 3.

¹⁶ *Odgovor*, par. 4–14, Dodatak A.

od Vijeća traži da svoje diskreciono ovlaštenje iskoristi tako što neće formalno primiti na znanje određene predložene činjenice koje bi inače zadovoljavale kriterije za to, uz obrazloženje da su te predložene činjenice utvrđene na osnovu dokaznog materijala kojem on nema pristupa ili da se u izvornoj presudi ne mogu naći relevantni svjedoci ili izvori. Naposljetku, optuženi od Vijeća traži da odbije formalno primanje na znanje predloženih činjenica kojima se snagama bosanskih Srba pripisuje odgovornost za incidente i događaje u Sarajevu, zbog toga što je odgovornost snaga bosanskih Srba za te događaje suštinsko pitanje u ovom predmetu.¹⁷

9. Naposljetku, optuženi je 4. marta 2010. godine podnio Zahtjev za ponovno razmatranje u kojem od Vijeća traži da ponovno razmotri svoje ranije odluke u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno s obzirom na odluku Pretresnog vijeća u predmetu *Zdravko Tolimir* (dalje u tekstu: *Tolimir*), kao i da prilikom ocjenjivanja činjenica predloženih u Zahtjevu slijedi zaključivanje tog Pretresnog vijeća.¹⁸ Tužilaštvo je 9. marta 2010. godine odgovorilo na Zahtjev za ponovno razmatranje i u sklopu svoje argumentacije tvrdi da je odluka o formalnom primanju na znanje činjenica o kojima je već presuđeno diskreciona odluka Vijeća, bez obzira na to što je neko drugo pretresno vijeće možda iskoristilo svoje diskreciono ovlaštenje tako što je odbilo zahtjev za formalno primanje na znanje tih činjenica.¹⁹ Dana 11. marta 2010. godine, optuženi je podnio "Dozvolu za podnošenje replike: Zahtjev za ponovno razmatranje činjenica o kojima je već presuđeno" (dalje u tekstu: Zahtjev za dozvolu za podnošenje replike), koji je uključivao sadržaj replike, i Vijeće je taj zahtjev odobrilo u Četvrtoj odluci u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno.²⁰ U Zahtjevu za dozvolu za podnošenje replike, optuženi između ostalog tvrdi da je u duhu formalnog primanja na znanje da pretresna vijeća svoja diskreciona ovlaštenja koriste na sličan način kako bi se osigurala dosljednost presuda. Shodno tome, budući da je Pretresno vijeće u predmetu *Tolimir* u vezi s tim činjenicama primjenom istog pravnog standarda došlo do drukčijeg zaključka, to bi trebalo nagnati ovo Vijeće da svoje diskreciono ovlaštenje iskoristi tako da ne primi formalno na znanje one činjenice koje je to Vijeće odbilo.²¹

10. Vijeće napominje da optuženi u Zahtjevu za ponovno razmatranje govori o činjenicama u vezi s kojima Vijeće još nije donijelo odluku. Međutim, s obzirom na to da Zahtjev za

¹⁷ Odgovor, par. 15–16.

¹⁸ Zahtjev za ponovno razmatranje, par. 4–10. Konkretno, argumenti optuženog odnose se na predložene činjenice: (i) koje sadrže dijelove "okvirnog elementa Statuta"; (ii) koje se zasnivaju na usaglašenim činjenicama i za koje iz formulacije relevantne fusnote u izvornoj presudi nije jasno zasnivaju li se više na sporazumu nego na drugim dokazima; i (iii) koje se tiču suštine teze tužilaštva. V. *Tužilac protiv Tolimira*, predmet br. IT-05-88/2-PT, Odluka po zahtjevu tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je presuđeno, na osnovu pravila 94(B), 17. decembar 2009. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Tolimir*).

¹⁹ Odgovor tužilaštva na Zahtjev za ponovno razmatranje odluke u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, 9. mart 2010. godine (dalje u tekstu: Odgovor u vezi s ponovnim razmatranjem), par. 4.

²⁰ Četvrta odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 11.

ponovno razmatranje pokreće nova pitanja u vezi s odlukom Pretresnog vijeća koja još nije bila objavljena u vrijeme podnošenja Zahtjeva, Vijeće će uzeti u obzir argumente koje je optužni iznio u mjeri u kojoj se oni odnose na činjenice predložene u Zahtjevu u vezi s kojima tek treba donijeti odluku. O argumentima optuženog koji se odnose na činjenice koje je ovo Vijeće već formalno primilo na znanje govoriće se u zasebnoj odluci po Zahtjevu za ponovno razmatranje.²²

II. Mjerodavno pravo

11. Pravilo 94(B) Pravilnika predviđa sljedeće:

Na zahtjev jedne od strana ili *proprio motu* pretresno vijeće može, nakon što sasluša strane, odlučiti da formalno primi na znanje činjenice o kojima je presuđeno ili dokumentarne dokaze iz drugih postupaka pred Međunarodnim sudom koji se odnose na pitanja o kojima je riječ u tekućem suđenju.

12. Svrha pravila 94(B) je da se postigne ekonomičnost sudskog postupka i usklade presude Međunarodnog suda davanjem diskrecionog ovlaštenja pretresnom vijeću da formalno primi na znanje činjenice ili dokumente iz drugih postupaka. Žalbena vijeće je konstatovalo da "[p]rilikom primjene pravila 94 Pravilnika, treba postići ravnotežu između pravosudne ekonomičnosti, odnosno unaprijediti pravosudnu ekonomičnost, i osnovnog prava optuženog na pravično suđenje".²³ Žalbena vijeće je dalje konstatovalo da "iako je moguće formalno primiti na znanje činjenice o kojima je presuđeno u vezi s postojanjem [...] krivičnih dijela, *actus reus* i *mens rea* kojima se potkrepljuje odgovornost optuženog za dotična krivična djela moraju se dokazati drugim sredstvima, a ne formalnim primanjem na znanje".²⁴

13. Što se tiče učinka formalnog primanja na znanje, Žalbena vijeće je konstatovalo da "formalnim primanjem na znanje neke činjenice o kojoj je već presuđeno, veće utvrđuje

²¹ Zahtjev za dozvolu za podnošenje replike, par. 5-6.

²² To se odnosi na činjenice koje su formalno primljene na znanje u Prvoj odluci u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, Drugoj odluci u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno i Trećoj odluci u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno.

²³ *Tužilac protiv Nikolića*, predmet br. IT-02-60/1-A, Odluka po molbi žalioaca za formalno primanje na znanje činjenica, 1. april 2005., par. 12.

²⁴ *Tužilac protiv D. Miloševića*, predmet br. IT-98-29/1-AR73.1, Odluka po interlokutornim žalbama na Odluku Pretresnog vijeća po Zahtjevu tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je presuđeno i tužiočevom katalogu činjenica o kojima su se strane složile, 26. juni 2007. (dalje u tekstu: Odluka po žalbi u predmetu *D. Milošević*), par. 16.

osnovanu pretpostavku o tačnosti te činjenice, koju stoga ne treba ponovo dokazivati na suđenju".²⁵ Ono je takođe konstatovalo da

formalno primanje na znanje [na osnovu pravila 94(B)] ne prebacuje na drugu stranu konačni teret ubjeđivanja, koji je i dalje na tužilaštvu . . . [U]činak je samo u tome da se tužilaštvo oslobađa početne obaveze da predoči dokaze za tvrdnju; odbrana zatim tu tvrdnju može dovesti u pitanje uvođenjem pouzdanih i vjerodostojnih dokaza o suprotnom.²⁶

14. Pri korištenju svog diskrecionog ovlaštenja prema pravilu 94(B), Pretresno vijeće mora ocijeniti (1) da li svaka činjenica zadovoljava niz kriterija za formalno primanje na znanje koji su navedeni u praksi Međunarodnog suda u vezi s formalnim primanjem na znanje i (2) da li bi neku činjenicu, bez obzira na to što zadovoljava gorenavedene kriterije, trebalo izuzeti na osnovu toga što njeno formalno primanje na znanje ne bi bilo u interesu pravde.²⁷ Prema utvrđenom standardu za formalno primanje na znanje činjenice o kojoj je već presuđeno na osnovu pravila 94(B),

- (a) Činjenica mora biti relevantna za postupak koji je u toku;²⁸
- (b) Činjenica mora biti jasna, konkretna i takva da se može identifikovati;²⁹
- (c) Činjenica, kako ju je formulisala strana koja podnosi zahtjev, ne smije se u bilo kom smislu suštinski razlikovati od načina na koji je navedena u izvornoj presudi;³⁰
- (d) Činjenica ne smije biti nejasna niti navoditi na pogrešan zaključak u kontekstu u koji je stavljena u podnesku strane koja je podnijela zahtjev.³¹ Pored toga,

²⁵ *Tužilac protiv S. Miloševića*, predmet br. IT-02-54-AR73.5, Odluka po Interlokutornoj žalbi optužbe na odluku Pretresnog veća po predlogu optužbe za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno od 10. aprila 2003., 28. oktobar 2003., str. 4.

²⁶ *Tužilac protiv Karemere i drugih*, predmet br. ICTR-98-44-AR73(C), Odluka po Interlokutornoj žalbi tužioca na Odluku o formalnom primanju na znanje, 16. juni 2006. (dalje u tekstu: Odluka po žalbi u predmetu *Karemera*), par. 42.

²⁷ *V. Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po Zahtjevu tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno s Dodatkom, 26. septembar 2006. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Popović*), par. 4.

²⁸ *Tužilac protiv Niyitegeke*, ICTR-96-14-A, Obrazloženje usmene odluke donesene 21. aprila 2004. po Zahtjevu žalioaca za prihvatanje dodatnih dokaza i za formalno primanje na znanje, 17. maj 2004., par. 16.

²⁹ *V. npr. Tužilac protiv Perišića*, predmet br. IT-04-81-PT, Odluka po Zahtjevu tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno u vezi sa Sarajevom, 26. juni 2008. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Perišić*), par. 18; *Tužilac protiv Miće Stanišića*, predmet br. IT-04-79-PT, Odluka o formalnom primanju na znanje, 14. decembar 2007. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Stanišić*), par. 37; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-PT, Odluka po Zahtjevu za primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno na osnovu pravila 94(B), 14. mart 2006. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Prlić*), par.12; *Tužilac protiv Hadžihasanovića i Kubure*, predmet br. IT-01-47-T, Odluka po Zahtjevu branilaca optuženih Hadžihasanovića i Kubure od 20. Januara 2005. u vezi s formalnim primanjem na znanje činjenica o kojima je presuđeno u drugim predmetima, 14. april 2005. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Hadžihasanović*), str. 5; *Tužilac protiv Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-T, Odluka po Trećem i Četvrtom zahtjevu tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno, 24. mart 2005. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Krajišnik*), par. 14.

³⁰ Odluka u predmetu *Krajišnik*, par. 14.

formalno primanje na znanje te činjenice mora biti uskraćeno "ako će postati nejasna ili navesti na pogrešan zaključak zato što jedna ili više drugih činjenica [koje je okružuju i] za koje se tvrdi da je o njima već presuđeno neće biti formalno primljena na znanje";³²

- (e) Strana koja je podnijela zahtjev mora dovoljno precizno navesti tu činjenicu;³³
- (f) Činjenica ne smije sadržati karakterizacije ni zaključke suštinski pravne prirode;³⁴
- (g) Činjenica ne smije biti zasnovana na sporazumu između strana u izvornom postupku;³⁵
- (h) Činjenica se ne smije odnositi na djela, ponašanje ili stanje svijesti optuženog;³⁶ i
- (i) Činjenica nipošto ne smije biti predmet tekućeg postupka po žalbi ili preispitivanja.³⁷

III. Diskusija

A. Opšta razmatranja

15. Vijeće napominje da optuženi uključuje pozivanjem argumente koje je iznio u odgovorima na Prvi zahtjev, Drugi zahtjev, Treći zahtjev i Četvrti zahtjev.³⁸ Uzimajući u obzir da ne potkrepljuje nijedan argument koji je iznio u ranijim odgovorima, da se Vijeće već bavilo svakim pojedinim argumentom koji je iznio u tim odgovorima u svojoj Prvoj odluci u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, Drugoj odluci u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, Trećoj odluci u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno i Četvrtoj odluci u

³¹ Odluka po žalbi u predmetu *Karemera*, par. 55; Odluka u predmetu *Popović*, par. 8.

³² Odluka u predmetu *Popović*, par. 8.

³³ *Tužilac protiv Cutre i drugih*, predmet br. IT-95-16-A, Odluka po prijedlozima Drage Josipovića, Zorana Kupreškića i Vlatka Kupreškića da se prihvate dodatni dokazi u skladu s pravilom 115 i o formalnom primanju na znanje činjenica o kojima je već presuđeno u skladu s pravilom 94(B), 8. maj 2001. (dalje u tekstu: Odluka po žalbi u predmetu *Kupreškić*), par. 12; Odluka u predmetu *Popović*, par. 9.

³⁴ Odluka u predmetu *Popović*, par. 10; Odluka u predmetu *Krajišnik*, par. 15. V. takođe Odluka u predmetu *Hadžihasanović*, str. 5; *Tužilac protiv Mejakića i drugih*, predmet br. IT-02-65-PT, Odluka po Zahtjevu optužbe za formalno primanje na znanje činjenica na osnovu pravila 94(B), 1. april 2004. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Mejakić*), str. 4; *Tužilac protiv Blagojevića i Jokića*, predmet br. IT-02-60-T, Odluka po Zahtjevu optužbe za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno i dokumentarnih dokaza, 19. decembar 2003., par. 16; Odluka u predmetu *Prlić*, par. 12, 19.

³⁵ Odluka u predmetu *Popović*, par. 11; Odluka u predmetu *Mejakić*, str. 4; *Tužilac protiv Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-PT, Odluka po zahtjevima optužbe za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je presuđeno, te za prihvatanje pismenih izjava svjedoka na osnovu pravila 92bis, 28. februar 2003., par. 15.

³⁶ Odluka po žalbi u predmetu *Karemera*, par. 50.

³⁷ Odluka po žalbi u predmetu *Kupreškić*, par. 6.

³⁸ Odgovor, par. 2.

vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno,³⁹ Vijeće ovdje neće govoriti o tim istim argumentima. Prema tome, Vijeće ne prihvata tvrdnju optuženog da je formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno protivpravno i da nije u skladu s međunarodnim pravom. Što se tiče tvrdnje optuženog da kumulativni učinak formalnog primanja na znanje velikog broja činjenica o kojima je već presuđeno i prihvatanje velikog broja pismenih dokaza predstavlja povredu presumpcije nevinosti i uskraćuje mu pravo na pravično suđenje, Vijeće podsjeća na svoje ranije odluke u vezi s tim pitanjem i smatra da se ni formalnim primanjem na znanje činjenica o kojima je već presuđeno ni prihvatanjem pismenih dokaza na osnovu pravila 92bis teret dokazivanja ne prebacuje na optuženog.⁴⁰ Naprotiv, teret dokazivanja neupitno ostaje na tužilaštvu.⁴¹

16. Vijeće osim toga napominje da se u Drugoj odluci u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, Trećoj odluci u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno i Četvrtoj odluci u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno već bavilo tvrdnjom optuženog da bi trebalo odbiti zahtjev za formalno primanje na znanje činjenica koje se (uglavnom) zasnivaju na dokumentarnim dokazima.⁴² Vijeće i ovom prilikom zaključuje da su sve činjenice predložene u Zahtjevu već utvrđene u prvostepenoj i drugostepenoj presudi u predmetu *D. Milošević*, zbog čega je, s obzirom na standard koji je iznesen gore u paragrafu 14, nevažno da li je Vijeće koje je donijelo relevantne presude činjenice sadržane u navedenim izvornim presudama utvrdilo na osnovu dokumentarnih dokaza ili na osnovu svjedočenja.⁴³ Shodno tome, Vijeće ne prihvata tvrdnju optuženog u vezi s predloženim činjenicama koje se (uglavnom) zasnivaju na dokumentarnim dokazima i razmatraće mogućnost da ih formalno primi na znanje pod uslovom da su zadovoljeni drugi kriteriji navedeni gore u paragrafu 14.

³⁹ Prva odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 11; Druga odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 17, 53; Treća odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par.13; i Četvrta odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 17.

⁴⁰ V. Odluka po zahtjevu optuženog za isključenje svjedočenja ili za povlačenje činjenica o kojima je već presuđeno, 31. mart 2010., par. 17-18; Odluka po zahtjevu za obustavu sudskog postupka, 8. april 2010., par. 2; Treća odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 61; Druga odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 53; V. takođe Odluka po zahtjevu tužioca za uvrštavanje u spis iskaza svjedoka KDZ198 i povezanih dokaznih predmeta na osnovu pravila 92quater, 20. avgust 2009. (dalje u tekstu: Odluka u vezi sa svjedokom KDZ198), par. 9; upor. Odluka po žalbi u predmetu *Karemera*, par. 42.

⁴¹ Upor. *Tužilac protiv Perišića*, predmet br. IT-04-81-PT, Odluka po zahtevu tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica relevantnih za bazu zločina u vezi sa Srebrenicom, 22. septembar 2008., par. 21–23.

⁴² Ovaj prigovor odnosi se na predložene činjenice: 2777, 2778, 2787, 2805, 2806, 2811, 2812, 2815–2818, 2820, 2824, 2825, 2835, 2868, 2884, 2885, 2944, 2965, 2971, 2984, 2997, 3006, 3011, 3021, 3022, 3030, 3037, 3058, 3065, 3069, 3070, 3084, 3085, 3088–3091 i 3094; Odgovor, par. 6 i Dodatak A. V. Druga odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 18, Treća odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 14, Četvrta odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 18.

⁴³ V. Druga odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 18; Treća odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par.14; Četvrta odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par.18.

B. Drugi kriteriji za formalno primanje na znanje na osnovu pravila 94(B)

17. Optuženi je iznio konkretne prigovore u vezi s određenim predloženim činjenicama uz obrazloženje da one ne zadovoljavaju jedan ili više kriterija standarda iznesenog u paragrafu 14 gore u tekstu. Osim što je razmotrilo sve te prigovore, Vijeće je razmotrilo da li svaka pojedina činjenica koju je tužilaštvo predložilo zadovoljava standard u cjelini.

[a] Činjenica mora biti relevantna za postupak koji je u toku

18. Vijeće smatra da "pravilo 94 Pravidnika nije mehanizam koji se može koristiti da se zaobiđe redovni kriterij relevantnosti i time nepotrebno optereti spis materijalima koji inače ne bi bili usvojeni".⁴⁴ U fazi ocjene prihvatljivosti u ovom postupku Žalbena vijeće je, u kontekstu pravila 89(C), definisalo relevantnost kao razmatranje "da li se predloženi dokazi odnose na suštinsko pitanje".⁴⁵ Suštinska pitanja nekog predmeta nalaze se u optužnici.⁴⁶ Međutim, na strani koja predlaže materijal je da argumentuje njegovu relevantnost.⁴⁷

19. Optuženi osporava predložene činjenice 2776, 2956, 2963, 2964, 3053, 3061 i 3083 na osnovu relevantnosti.⁴⁸ Vijeće se uvjerilo da je činjenica 2776 relevantna za predmet jer smatra da ona sadrži podatke o Sarajevu i njegovoj istoriji i pruža kontekst za kasnije predložene činjenice.⁴⁹ U predloženim činjenicama 2956,⁵⁰ 3053⁵¹ i 3061⁵² opisuju se vremenske prilike na dan konkretnog incidenta i relevantne su za pitanje vidljivosti u kontekstu drugih predloženih činjenica koje ih okružuju. Isto tako, u predloženim činjenicama 2963,⁵³ 2964⁵⁴ i 3083⁵⁵ opisuju

⁴⁴ *Tužilac protiv Semanze*, predmet br. ICTR-97-20-A, Presuda, 20. maj 2005., par. 189; u skladu sa *Tužilac protiv Nikolića*, predmet br. IT-02-60/1-A, Odluka po molbi žalioaca za formalno primanje na znanje činjenica, 1. april 2005., par. 17.

⁴⁵ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR73.13, Odluka po objedinjenoj interlokutornoj žalbi Jadranka Prlića na naloge Pretresnog vijeća od 6. i 9. oktobra 2008. o prihvatanju dokaza, 12. januar 2009. (dalje u tekstu: Odluka po žalbi u predmetu *Prlić*), par. 17 (gdje se citira *Tužilac protiv Nahimane i drugih*, Odluka po zahtjevima Jean-Boscoa Barayagwize za dozvolu da predoči dodatne dokaze na osnovu pravila 115 Pravidnika o postupku i dokazima, 8. decembar 2006., par. 5).

⁴⁶ Odluka po žalbi u predmetu *Prlić*, par. 17. Upor. *Tužilac protiv Nyiramasuhuko*, predmet br. ICTR-98-42-AR73, Odluka po Zahtjevu Pauline Nyiramasuhuko za ponovno razmatranje, 27. septembar 2004., par. 12: "Pretresno vijeće ima diskreciono pravo prema pravilu 89(C) da prihvati bilo koji dokaz za koji smatra da ima dokaznu vrijednost čak i kada bi mogao biti relevantan kao dokaz drugih tvrdnji koje su posebno navedene u Optužnici."

⁴⁷ Odluka po žalbi u predmetu *Prlić*, par. 17.

⁴⁸ Odgovor, par. 14.

⁴⁹ U predloženoj činjenici 2776 stoji: "Sarajevo je bilo poznato kao višenacionalni i multikonfesionalni grad, s dugom tradicijom vjerske i kulturne tolerancije".

⁵⁰ U predloženoj činjenici 2956 stoji: "Dan je bio vedar i u tom dijelu popodneva još uvijek je bilo dnevnog svjetla. Na drveću nije bilo lišća."

⁵¹ U predloženoj činjenici 3053 stoji: "Dana 26. maja 1995., u ulici Safeta Hadžića, opština Novi Grad, vrijeme je bilo lijepo."

⁵² U predloženoj činjenici 3061 stoji: "Dana 16. juna 1995., vrijeme je bilo lijepo i vidljivost je bila dobra."

⁵³ U predloženoj činjenici 2963 stoji: "Afeza Karačić je imala nekoliko operacija zbog čega joj je ruka šest centimetara kraća. Zbog tih povreda ona je osamdeset postotni invalid; ne može da vozi automobil niti da dobro piše i teško se služi desnom rukom prilikom jela."

se konkretne povrede žrtava u predmetu *D. Milošević*, koje su relevantne u ovom predmetu jer potkrepljuju dokaze zločina koji se navode u Trećoj izmijenjenoj optužnici (dalje u tekstu: Optužnica) izvršeni.

20. Međutim, Vijeće smatra da predložena činjenica 3002, u kojoj stoji da je "[g]odine 1995. Tarik Žunić [...] ponekad osjećao bol kada se vrijeme mijenjalo", koju je optuženi osporio na osnovu stavke [d] standarda iznesenog u paragrafu 14, nije relevantna za ovaj postupak čak i u kontekstu činjenica koje je okružuju. S obzirom na to, Vijeće će odbiti zahtjev za njeno formalno primanja na znanje. Isto tako, Vijeće zaključuje da ni predložena činjenica 2898, u kojoj stoji da su "[m]etode istrage na mjestu događaja koje je koristila policija RS-a [...] gotovo identične metodama policije BiH-a" nije relevantna za ovaj predmet i stoga nije primjerena za formalno primanje na znanje.

21. Vijeće će, iz gore navedenih razloga, odbiti zahtjev za formalno primanje na znanje predloženih činjenica 2898 i 3002 i razmotriti formalno primanje na znanje predloženih činjenica 2776, 2956, 2963, 2964, 3053 i 3061 i 3083, pod uslovom da su zadovoljeni ostali kriteriji standarda koji je iznesen gore u paragrafu 14.

[b] Činjenica mora biti jasna, konkretna i takva da se može identifikovati

22. Optuženi u Odgovoru osporava sljedeće predložene činjenice uz obrazloženje da nisu konkretne, jasne i da se ne mogu identifikovati: 2781, 2809, 2902, 2906, 2908, 2937, 2947, 2953, 3001, 3003, 3011, 3013 do 3015, 3023, 3039, 3059, 3068, 3080, 3084 do 3086, 3090, 3092, 3095 do 3101, 3103 i 3105 do 3107.⁵⁶

23. Pri razmatranju jesu li predložene činjenice u Zahtjevu doista dovoljno konkretne, jasne i mogu li se identifikovati, Vijeće mora proučiti predložene činjenice u kontekstu izvorne presude "uz konkretno navedeno mesto koje se spominje u presudi i period na koji se odnosi optužnica u datom predmetu".⁵⁷ Osim toga, "Vijeće takođe mora uskratiti formalno primanje na znanje ukoliko je predložena činjenica neraskidivo vezana bilo za druge činjenice koje ne ispunjavaju

⁵⁴ U predloženoj činjenici 2964 stoji: "Sabina Šabanić je ostala u bolnici četiri dana. Nije mogla dobro da se služi rukom, teško je jela i oblačila se, zbog čega je do marta 1995. bila nesposobna za rad."

⁵⁵ U predloženoj činjenici 3083 stoji: "Đula Leka je ostala u bolnici četiri do pet dana. Još uvijek osjeća bol u ramenu i grudima usljed povreda koje je zadobila u eksploziji. Mesuda Klarić još uvijek ima gelere u tijelu, i to jedan u leđima, jedan pored bubrega i jedan ispod desnog koljena."

⁵⁶ Odgovor, par. 7.

⁵⁷ Odluka u predmetu *Krajišnik*, par. 14, fusnota 44; v. takođe *Tužilac protiv Stanišića i Župljanina*, Odluka kojom se djelimično odobravaju zahtjevi tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je presuđeno na osnovu pravila 94(B), 1. april 2010. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Stanišić i Župljanin*), par. 30; Odluka u predmetu *Tolimir*, par. 13; Odluka u predmetu *Hadžihasanović*, str. 6.

uslove za formalno primanje na znanje na osnovu pravila 94(B), bilo za druge sporedne činjenice koje imaju za svrhu da zamagle glavnu činjenicu".⁵⁸

24. Prije svega, Vijeće smatra primjerenijim da razmotri prigovore optuženog u vezi sa predloženim činjenicama 2908, 2937, 2947 i 2953 u dijelu [c] dolje u tekstu i predloženu činjenicu 3101 u dijelu [f] dolje u tekstu i te predložene činjenice neće analizirati na ovom mjestu. Osim toga, Vijeće će u ovom dijelu razmotriti predložene činjenice 3003, 3011, 3013 i 3014, premda optuženi te činjenice takođe osporava po stavkama [d] i/ili [f] standarda iznesenog u paragrafu 14 gore u tekstu.

25. Vijeće napominje da je optuženi osporio predložene činjenice 3059, 3080, 3084, 3085, 3086 i 3090 uz obrazloženje da, uopšteno uzevši, nisu precizne i konkretne. Međutim, Vijeće je pažljivo ispitalo te prigovore i uvjerilo se da je svaka od tih činjenica u kontekstu relevantnog dijela Prvostepene presude u predmetu *D. Milošević*, perioda na koji se odnosi optužnica u predmetu *D. Milošević*, kao i u kontekstu činjenica koje je okružuju u Zahtjevu za potrebe formalnog primanja na znanje dovoljno jasna, konkretna i može se identifikovati. Na primjer, upotreba izraza "tri ili četiri civila", "neke od okolnih zgrada" i "poginulo je najmanje 35 osoba i ranjeno je najmanje 78" ne znači da predložene činjenice 3059⁵⁹ i 3080⁶⁰ nisu dovoljno jasne, konkretne i da se ne mogu identifikovati.⁶¹ Predložena činjenica 3084⁶² opisuje okolnosti blokade komunalnih usluga u Sarajevu u junu 1995. godine prema riječima UNPROFOR-a i Vijeće i za ovu predloženu činjenicu zaključuje da je za potrebe formalnog primanja na znanje dovoljno konkretna i može se identifikovati. Premda se u predloženim činjenicama 3085, 3086 i 3090⁶³ govori o nestašicama hrane i transportu humanitarne pomoći u hrani u relativno neodređenom periodu, Vijeće i za tu predloženu činjenicu zaključuje da je za potrebe formalnog

⁵⁸ Odluka u predmetu *Tolimir*, par. 13 (gdje se poziva na Odluku u predmetu *Prlić*, par. 12).

⁵⁹ U predloženoj činjenici 3059 stoji: "U eksploziji su ranjena tri ili četiri civila i da su neke od okolnih zgrada razorene." Međutim, Vijeće je iskoristilo svoje diskreciono ovlaštenje da izbriše riječ "da" iz te predložene činjenice, u par. 39 dolje u tekstu, radi čitljivosti.

⁶⁰ U predloženoj činjenici 3080 stoji: "Poginulo je najmanje 35 osoba i ranjeno je najmanje 78, od kojih su mnoge zadobile teške povrede."

⁶¹ Naglasak dodat.

⁶² U predloženoj činjenici 3084 stoji: "UNPROFOR je izvijestio da je krajem juna 1995. godine 'srpska vojska' blokirala nastojanja da se ponovo uspostavi snabdijevanje gasom, vodom i strujom, usprkos sporazumima između civilnih čelnika bosanskih Muslimana i bosanskih Srba o ponovnoj uspostavi komunalnih usluga. Zdravko Tolimir je izjavio da komunalne usluge neće biti uspostavljene sve dok se ne završe borbe oko Sarajeva."

⁶³ U predloženoj činjenici 3085 stoji: "Nestašica hrane je značila da su civili koji su živjeli unutar linija sukoba u značajnoj mjeri ovisili o hrani koja je dijeljena u okviru humanitarne pomoći."

U predloženoj činjenici 3086 stoji: "Od avgusta 1994. do novembra 1995. godine Plavi putevi su bili otvoreni na mahove. U takvim periodima, i kada su avioni koji su prevozili humanitarnu pomoć mogli da slete na sarajevski aerodrom, situacija s hranom je bila bolja."

U predloženoj činjenici 3090 stoji: "Konvoji sa hranom koji su 22. juna 1995. uspjeli da uđu u Sarajevo poslije perioda od četiri sedmice tokom kojeg nije bilo nijednog transporta dopremili su količinu koja je pokrila samo 20 % od ukupnih potreba za hranom."

primanja na znanje dovoljno jasna, konkretna i može se identifikovati. Vijeće stoga odbacuje prigovore optuženog u vezi s predloženim činjenicama 3059, 3080, 3084, 3085, 3086 i 3090 i razmatraće mogućnost da ih formalno primi na znanje pod uslovom da su zadovoljeni ostali kriteriji standarda koji je iznesen u paragrafu 14 gore u tekstu.

26. Međutim, Vijeće se uvjerilo da nekoliko predloženih činjenica sadrži riječi i izraze koji nisu dovoljno jasni, konkretni i ne mogu se identifikovati u dovoljnoj mjeri za potrebe formalnog primanja na znanje. Konkretno, Vijeće smatra da izraz "značajna šteta" iz predložene činjenice 3039⁶⁴ nije dovoljno konkretan za potrebe formalnog primanja na znanje. Međutim, taj izraz ne čini cijelu predloženu činjenicu neprihvatljivom za potrebe formalnog primanja na znanje. S obzirom na to, Vijeće će izbrisati neprecizni izraz i prihvatiti novu formulaciju predložene činjenice 3039, koja se iznosi u paragrafu 39 dolje u tekstu. Vijeće nadalje zaključuje da je predložena činjenica 2781, u kojoj stoji da su "[p]rotestna pisma [...] *najčešće* upućivana SRK-u, ali isto tako i ABiH-u", nije dovoljno konkretna. Isto tako, predložene činjenice 2809,⁶⁵ 2902,⁶⁶ 2906,⁶⁷ 3001⁶⁸ i 3003⁶⁹ sadrže jednako neprecizne izraze i generalizacije, poput izraza "jako", "svakodnevna pojava" i "mnogo civila", iz čega automatski proizlazi da nisu dovoljno konkretne da bi bile prihvatljive za potrebe formalnog primanja na znanje. Nadalje, Vijeće zaključuje da je predložena činjenica 3011, u kojoj se kaže da je "[c]ivilno stanovništvo grada Sarajeva *redovno* [...] bilo meta granatiranja od strane SRK-a", nedovoljno precizna i pretjerano uopštena da bi njeno formalno primanje na znanje bilo opravdano.⁷⁰ Vijeće takođe zaključuje da su zbog izraza "redovno" ili drukčijih propusta da se navede konkretan vremenski period predložene činjenice 3013,⁷¹ 3014,⁷² 3015,⁷³ 3023⁷⁴ i 3092⁷⁵ nedovoljno konkretne. Vijeće će,

⁶⁴ U predloženoj činjenici 3039 stoji: "Eksplozija modifikovane avionske bombe prouzročila je značajnu štetu kućama u blizini mjesta eksplozije: ta eksplozija je potpuno razorila dvije kuće i oštetila još najmanje deset kuća u okolini."

⁶⁵ U predloženoj činjenici 2809 stoji: "JNA je imala '*jako* naoružanje', a većinu tog naoružanja uzela je VRS. VRS je preuzela i naoružanje rezervnih snaga policije." Naglasak dodat.

⁶⁶ U predloženoj činjenici 2902 stoji: "Eksplozije artiljerijskih i minobacačkih granata su u Sarajevu bile *svakodnevna pojava*." Naglasak dodat.

⁶⁷ U predloženoj činjenici 2906 stoji: "Snajperista je u mogućnosti da razlikuje borca od neborca." Osim toga, u Prvostepenoj presudi u predmetu se kaže "strijelac" a ne "snajperista". Bez obzira na tu razliku, ova činjenica nije dovoljno konkretna za potrebe formalnog primanja na znanje.

⁶⁸ U predloženoj činjenici 3001 stoji: "Pucalo se iz mitraljeza M84, M87 ili M53". Naglasak dodat.

⁶⁹ U predloženoj činjenici 3003 stoji: "Snajperisti su pogodili *mnogo civila* na tom području, posebno u ulici Sedrenik." Naglasak dodat.

⁷⁰ Naglasak dodat.

⁷¹ U predloženoj činjenici 3013 stoji: "Granatiranje je bilo *neselektivno*." Naglasak dodat.

⁷² U predloženoj činjenici 3014 stoji: "*Redovno su granatirana* civilna područja, kao što su na primjer parkovi, groblja, pijace i mjesta na koja su ljudi išli po vodu." Naglasak dodat.

⁷³ U predloženoj činjenici 3015 stoji: "Kao što je to bio slučaj *prije avgusta 1994. godine*, bolnice unutar linija sukoba granatirane su i gađane snajperima." Naglasak dodat.

⁷⁴ U predloženoj činjenici 3023 stoji: "Dana 8. novembra 1994. na snazi je bio prekid vatre i već neko vrijeme nije bilo granatiranja."

iz gorenavedenih razloga, odbiti zahtjev za formalno primanje na znanje predloženih činjenica 2781, 2809, 2902, 2906, 3001, 3003, 3011, 3013, 3014, 3015, 3023 i 3092.

27. U predloženoj činjenici 3068 stoji da je "[m]odifikovana avionska bomba *najvjerojatnije* [...] ispaljena s područja izvan linija sukoba i na teritoriji pod kontrolom SRK-a. Tu modifikovanu avionsku bombu ispalili su pripadnici SRK-a."⁷⁶ Vijeće zaključuje da ova predložena činjenica zbog pretpostavke koju sadrži nije dovoljno konkretna za potrebe formalnog primanja na znanje, zbog čega će odbiti zahtjev za njeno formalno primanje na znanje. Osim toga, Vijeće također smatra da predložene činjenice 3095,⁷⁷ 3096,⁷⁸ 3097,⁷⁹ 3098,⁸⁰ 3099⁸¹ i 3100,⁸² u kojima se uopšteno govori o tome što su "ljudi u Sarajevu" ili "neki svjedoci" doživjeli u cijelom periodu na koji se odnosi optužnica u predmetu *D. Milošević*, nisu, ni svaka za sebe ni zajedno, dovoljno konkretne za potrebe formalnog primanja na znanje. Nisu dovoljno konkretne ni predložene činjenice 3103,⁸³ 3105,⁸⁴ 3106⁸⁵ i 3107,⁸⁶ koje se odnose na opšte

⁷⁵ U predloženoj činjenici 3092 stoji: "Od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine, pružanje zdravstvenih usluga trpjelo je ozbiljne posljedice zbog sukoba koji je bio u toku. Nije bilo dovoljno struje za rad mašina i liftova, a Državna bolnica je čak uvela racionirano korištenje generatora. Pripremanje hrane, pranje veša i sterilizacija instrumenata vršeni su uz upotrebu drva kao goriva, ili gasa, ako ga je bilo. Izrađeni su omanji rezervoari u kojima se mogla po nekoliko dana držati voda koju su povremeno dopremali kamioni cisterne. Međutim, [s]amo najvitalniji dijelovi bolnice su imali mogućnost da dobiju minimalne količine električne energije i minimalne količine vode. U bolnici nije bilo redovnog grijanja, izuzev jedne grijalice koja je bila priključena na mrežu za dovod gasa." Prvostepena presuda u predmetu *D. Milošević*, par. 732. Međutim, u Prvostepenoj presudi u predmetu *D. Milošević* umjesto dijela u kurzivu piše "Dokazi pokazuju da je...", zbog čega Vijeće zaključuje da ova činjenica nije dovoljno konkretna za potrebe formalnog primanja na znanje.

⁷⁶ Naglasak dodat.

⁷⁷ U predloženoj činjenici 3095 stoji: "Od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine, ljudi u Sarajevu su bili pogođeni spoznajom da svakog dana mogu da budu ubijeni ili ranjeni i zbog toga što su toliko dugo živjeli u gradu pod opsadom bez osnovnih potreština."

⁷⁸ U predloženoj činjenici 3096 stoji: "Od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine, ljudi u Sarajevu su stavljali život na kocku svaki put kad bi izašli iz kuće. Prikupljanje hrane i vode je bilo opasno."

⁷⁹ U predloženoj činjenici 3097 stoji: "Od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine, ljudi u Sarajevu su se osjećali sigurnije tokom perioda u kojima bi granatiranje i snajpersko djelovanje utihnuli, ali čak ni tada nisu bili bezbjedni jer niko nije mogao da zna kada će granatiranje i snajpersko djelovanje ponovo početi."

⁸⁰ U predloženoj činjenici 3098 stoji: "Od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine, ljudi u Sarajevu su znali da u svakom trenutku mogu da budu ustrijeljeni i da granate mogu da padnu bilo gdje."

⁸¹ U predloženoj činjenici 3099 stoji: "Od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine, bilo je vrlo malo mjesta na kojima je *čovjek* bio potpuno bezbjedan od granata, osim negdje pod zemljom, ispod armiranog zaklona ili u pećini pokraj rijeke Miljacke. *Ljudi* su birali različite puteve kojima su se kretali, ovisno o tome koji su dijelovi grada bili poznati kao posebno opasni, kako bi osigurali da u najvećoj mogućoj mjeri budu skriveni od pogleda snajperista, pored ostalog i tako što su pronalazili alternativne načine ulaska u svoje domove." Naglasak dodat.

⁸² U predloženoj činjenici 3100 stoji: "*Neki svjedoci* i dalje trpe psihološke posljedice rata zato što su im, na primjer, potrebni lijekovi za smirenje, što nisu u stanju da rade, zatim pate od anksioznosti, imaju teškoća sa spavanjem, bude se noću zbog grmljavine misleći da to napadaju bosanski Srbi i plaši ih jača buka." Naglasak dodat.

⁸³ U predloženoj činjenici 3103 stoji: "Od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine, civili i civilna područja su granatirani i gađani iz snajpera kada SRK ne bi ostvario neki konkretan vojni cilj."

⁸⁴ U predloženoj činjenici 3105 stoji: "Daljnji cilj kampanje snajperskog djelovanja i granatiranja bio je da se održi psihološka premoć u odnosu na UNPROFOR kako bi se spriječilo da UN nešto preduzme."

⁸⁵ U predloženoj činjenici 3106 stoji: "Od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine, snajperska vatra po civilima unutar linija sukoba prvenstveno je otvarana sa teritorije koju je držao SRK. Civilima su snajperskim

ciljeve kampanje granatiranja i snajperskog djelovanja koja se provodila u Sarajevu u cijelom periodu na koji se odnosi optužnica u predmetu *D. Milošević*. Prema tome, Vijeće smatra da predložene činjenice 3068, 3095 do 3100, 3103 i 3105 do 3107 ne zadovoljavaju kriterij [b] standarda koji je iznesen u paragrafu 14 gore u tekstu, i iz tih razloga, neće te činjenice formalno primiti na znanje.

28. Naposljetku, Vijeće je i samo pregledalo činjenice predložene u Zahtjevu i pronašlo nekoliko predloženih činjenica za koje smatra da nisu dovoljno jasne, konkretne i da se ne mogu identifikovati u dovoljnoj mjeri. Konkretno, Vijeće zaključuje da predložena činjenica 2788, u kojoj se kaže da je "SRK [...] svoje naoružanje na PPN-ovima mogao koristiti, te je to 'vrlo često' i činio, pa je sa tih položaja 'pucao na grad'",⁸⁷ nije dovoljno jasna i konkretna, čak ni u kontekstu predloženih činjenica koje je okružuju. Isto vrijedi i za predloženu činjenicu 3102, u kojoj stoji da je: "[s]vrha opsade Sarajeva bila [...] da se vlada BiH-a prisili na kapitulaciju."⁸⁸ Ta izjava je neprecizna i nema smisla čak ni kada se čita u kontekstu činjenica koje je okružuju. Vijeće nadalje smatra da je predložena činjenica 2856, u kojoj stoji da je "[k]omandant SRK-a Dragomir Milošević [...] vršio 'efektivno komandovanje' nad SRK-om i nad operacijama oko grada Sarajeva" pretjerano uopštena, odnosno nije jasna i konkretna činjenica koja se može identifikovati za potrebe formalnog primanja na znanje. Vijeće isto tako zaključuje da je predložena činjenica 2907, u kojoj stoji da su "[s]najperisti [...] ciljali mjesta gdje su se okupljali civili, kao što su, na primjer, pijace, tramvaji i mjesta gdje su ljudi čekali u redovima na hranu i vodu", s obzirom na pomenuti niz mjesta pretjerano uopštena, zbog čega nije dovoljno jasna i konkretna i ne može se u dovoljnoj mjeri identifikovati za potrebe formalnog primanja na znanje. U vezi s predloženom činjenicom 2904, Vijeće napominje da je Pretresno vijeće u predmetu *D. Milošević* u Prvostepenoj presudi u predmetu *D. Milošević* stavilo riječ "Srbi" pod navodnike; međutim, ne kaže se što tačno navodnici u tom kontekstu znače, zbog čega Vijeće zaključuje da predložena činjenica 2904 nije dovoljno jasna i konkretna i ne može se u dovoljnoj mjeri identifikovati.⁸⁹ Naposljetku, Vijeće takođe smatra da su predložene

djelovanjem nanošene teške povrede ili smrt. Te hlice, koji su doletjeli sa teritorije koju je držao SRK, ispalili su pripadnici SRK."

⁸⁶ U predloženoj činjenici 3107 stoji: "Od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine, granatiranje kojim su ciljani civili unutar linija sukoba prvenstveno je vršeno sa teritorije koju je držao SRK i da su tim granatiranjem civilima nanošene teške povrede ili smrt. Granate, koje su doletjele sa teritorije koju je držao SRK, ispaljene su od strane pripadnika SRK-a."

⁸⁷ V. Prvostepena presuda u predmetu *D. Milošević*, par. 52, 84.

⁸⁸ V. Prvostepena presuda u predmetu *D. Milošević*, par. 751.

⁸⁹ U predloženoj činjenici 2904 stoji: "Tokom druge polovine avgusta 1995. godine povećala se napetost oko Sarajeva i do kraja mjeseca se ustalio obrazac nasumičnog granatiranja prema kojem su 'Srbi' dnevno ispaljivali po nekoliko projektila."

činjenice 2849,⁹⁰ 2874,⁹¹ 2893⁹² i 2909⁹³ pretjerano uopštene i neprecizne, zbog čega nemaju minimum konkretnosti koji se traži da bi bile prihvatljive za formalno primanje na znanje. Shodno tome, Vijeće će odbiti zahtjev za formalno primanje na znanje predloženih činjenica 2788, 2849, 2856, 2874, 2893, 2904, 2907, 2909 i 3102.

[c] Činjenica se ne smije u bilo kom smislu suštinski razlikovati od načina na koji je navedena u izvornoj presudi

29. Optuženi u Odgovoru osporava niz predloženih činjenica uz obrazloženje da se "suštinski [razlikuju] od načina na koji su navedene u izvornoj presudi" ili su "nejasne i navode na pogrešan zaključak u kontekstu u koji su stavljene".⁹⁴ Premda ih optuženi u Odgovoru naizgled osporava po stavci [d] standarda iznesenog u paragrafu 14 gore u tekstu, u Dodatku odgovoru ih osporava zato što su "nedosljedne", "nejasne", "navode na pogrešan zaključak", ili zato što su "izvađene iz konteksta". U svojim ranijim odlukama, Vijeće je te argumente razmatralo bilo pod ovim naslovom ili pod naslovom [d] dolje u tekstu.⁹⁵ Međutim, Vijeće je svjesno da je u osnovi obje stavke pitanje da li se predložena činjenica svojim značenjem suštinski razlikuje od činjenice o kojoj je presuđeno u izvornoj presudi, bilo da je riječ o stvarnom sadržaju predložene činjenice izvedenom iz ranije presude ili o međudnosu predloženih činjenica u kontekstu Zahtjeva. Prema tome, postoji mogućnost značajnog preklapanja između tih odredbi i, doista, nekoliko pretresnih vijeća je ta dva kriterija spojilo u jedan.⁹⁶ Ovo Vijeće je bez obzira na to izvršilo zasebne analize, odbacujući činjenice: 1) koje su u Zahtjevu toliko drukčije formulisane nego u izvornoj presudi da imaju suštinski drukčije

⁹⁰ U predloženoj činjenici 2849 stoji: "Od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine, štab SRK-a u Lukavici je dobro funkcionisao".

⁹¹ U predloženoj činjenici 2874 stoji: "Komandant SRK-a Dragomir Milošević je obilazio područja koja je držao SRK sa kojih su gađani civili." Vijeće zaključuje da ova predložena činjenica nije dovoljno konkretna jer se u njoj uopšteno kaže da je Dragomir Milošević obilazio "područja koja je držao SRK", pri čemu se pobliže ne precizira koja su to konkretna područja.

⁹² U predloženoj činjenici 2893 stoji: "Vojnim posmatračima UN-a, *opšte uzevši* nije bilo ograničeno kretanje". Naglasak dodat.

⁹³ U predloženoj činjenici 2909 stoji: "Pored toga što su bili meta snajperske vatre, tramvaji su i granatirani, zbog čega su morali da ih odvede na remizu, koja je takođe često granatirana, usljed čega je uništeno nekoliko tramvaja." Naglasak dodat.

⁹⁴ Optuženi po toj osnovi osporava sljedeće predložene činjenice : 2801, 2815, 2824, 2834, 2866, 2893, 2896, 2897, 2899, 2900, 2901, 2906, 2908, 2931, 2935, 2989, 2996, 3000, 3002, 3003, 3008, 3010, 3012, 3013, 3016, 3017, 3031, 3040, 3063, 3070, 3087, 3094, 3101 i 3104. Odgovor, par. 8 i Dodatak A.

⁹⁵ Prva odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 19–28; Druga odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 34–39; Treća odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 22–36.

⁹⁶ V., npr., *Tužilac protiv Stanišića i Simatovića*, predmet br. IT-03-69-T, Odluka po drugom zahtevu tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno, 28. januar 2010., par. 24, 56; *Tužilac protiv Perišića*, predmet br. IT-04-81-PT, Odluka po zahtevu tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno u vezi sa Sarajevom, 26. juni 2008., par. 16, 32.

značenje; i 2) koje su nejasne, navode na pogrešan zaključak ili su izvađene iz konteksta, kada se čitaju u kontekstu predloženih činjenica u Zahtjevu u cjelini.

30. Vijeće je analizom došlo do zaključka da je primjereno da o predloženim činjenicama 2801, 2804, 2815, 2834, 2866, 2896, 2899, 2908, 2937, 2947, 2953, 2989, 3008, 3010, 3012, 3031, 3040, 3063, 3070 i 3087 govori u ovom dijelu kao o činjenicama čija se formulacija suštinski razlikuje od formulacije u izvornoj presudi.

31. U vezi s predloženom činjenicom 2815, Vijeće smatra da je ta činjenica u Zahtjevu dovoljno jasno i precizno formulirana premda su relevantni paragrafi izvorne presude parafrazirani.⁹⁷ Isto tako, Vijeće zaključuje da je predložena činjenica 3031 dovoljno jasna kada se čita u kontekstu činjenica koje je okružuju.⁹⁸ Vijeće takođe zaključuje da su predložene činjenice 3040 i 3087 direktan citat iz Prvostepene presude u predmetu *D. Milošević* i, s obzirom na to, uvjerilo se da se te činjenice ne razlikuju suštinski od formulacije u izvornoj presudi. Vijeće stoga odbacuje prigovore optuženog u vezi s predloženim činjenicama 2815, 3031, 3040 i 3087 i razmatraće mogućnost da ih formalno primi na znanje pod uslovom da su zadovoljeni ostali kriteriji navedeni gore u paragrafu 14.

32. Međutim, u predloženoj činjenici 2801 stoji da su se "[d]ana 11. oktobra 1995., strane u sukobu dogovorile [...] da prekid vatre u trajanju od 60 dana počne 12. oktobra 1995.", dok se u izvornoj presudi kaže da su strane u sukobu dogovorile prekid vatre u trajanju od 60 dana 5. oktobra 1995.⁹⁹ Vijeće zaključuje da se ta činjenica suštinski razlikuje od dijela u izvornoj presudi, zbog čega će odbiti zahtjev za njeno formalno primanje na znanje. Isto tako, Vijeće smatra da se u drugoj rečenici predložene činjenice 2834, u kojoj se kaže da se "kasarna u Lukavici nalazila [...] u južnom dijelu podnožja brda Mojnilo i bila je pod kontrolom SRK-a", ne prenosi tačno odgovarajući paragraf u Prvostepenoj presudi u predmetu *D. Milošević*, gdje se naprosto kaže "jedna od kasarni u Lukavici".¹⁰⁰ S obzirom na to, Vijeće će, koristeći svoje diskreciono ovlaštenje na osnovu pravila 94(B), iz predložene činjenice 2834 izbrisati drugu rečenicu i formalno primiti na znanje prvu rečenicu. Vijeće osim toga zaključuje da su predložene činjenice 2896¹⁰¹ i 2899¹⁰² pretjerano pojednostavljene u odnosu na odgovarajuće

⁹⁷ U predloženoj činjenici 2815 stoji: "VRS je za granatiranje Sarajeva koristila, između ostalog, i modifikovane avionske bombe. Avionske bombe su modifikovane kako bi se mogle lansirati sa zemlje."

⁹⁸ U predloženoj činjenici 3031 stoji: "Odjeljenje za kontradiverzionu zaštitu, Francuski bataljon UNPROFOR-a i dva vojna posmatrača UN-a, major Hanga Tsori Hammerton i major Ilonyosi proveli su istrage o tom incidentu."

⁹⁹ V. Prvostepena presuda u predmetu *D. Milošević*, par. 65.

¹⁰⁰ V. Prvostepena presuda u predmetu *D. Milošević*, par. 122, 124. Osim toga, Vijeće napominje da je optuženi u Dodatku A Odgovoru tu predloženu činjenicu označio kao 2836.

¹⁰¹ U predloženoj činjenici 2896 stoji: "Pravac doleta tih bombi određivao se na osnovu analize središta eksplozije i tragova koje je napravila eksplozija."

paragrafe u Prvostepenoj presudi u predmetu *D. Milošević* i, kao takve, ne zadovoljavaju kriterije za formalno primanje na znanje.

33. Optuženi osporava predloženu činjenicu 2908¹⁰³ na osnovu stavke [d] standarda koji je naveden u paragrafu 14 gore u tekstu uz obrazloženje da je riječ o spoju raznih rečenica iz izvorne presude koji navodi na pogrešan zaključak. Vijeće smatra da je izostavljanjem početka druge rečenice, odnosno: "*Prema izjavi brigadnog generala Frasera: Tramvaji su bili omiljena meta snajperista...*" značenje te činjenice suštinski promijenjeno, što je čini neprikladnom za formalno primanje na znanje. Nakon što je i samo pregledalo činjenice, Vijeće osim toga zaključuje da je predložena činjenica 2804 slična predloženoj činjenici 2908, utoliko što je u objema izostavljeno da se zaključak preuzet iz Prvostepene presude u predmetu *D. Milošević* zasniva na opaski svjedoka, što tu činjenicu čini suštinski različitom od činjenice u Zahtjevu.¹⁰⁴ S obzirom na to, Vijeće će odbiti zahtjev za formalno primanje na znanje te činjenice. Naposljetku, optuženi osporava predložene činjenice 3012¹⁰⁵ i 3070¹⁰⁶ kao nedosljedne ili izvađene iz konteksta. Pretresno vijeće zaključuje da se te dvije činjenice doista u dovoljnoj mjeri razlikuju od odgovarajućih paragrafa u izvornoj presudi, zbog čega su neprikladne za formalno primanje na znanje.

34. Vijeće razmatra prigovore optuženog u vezi s predloženim činjenicama 2866, 3008 i 3010 zajedno, u sklopu iste analize. U Zahtjevu, u predloženoj činjenici 2866 stoji da je "[u] junu 1994. godine, Glavni štab VRS-a izdao [...] jedno naređenje SRK-u, u kojem se naglašava da odluke o korištenju avionskih bombi donosi Glavni štab VRS-a". Međutim, u izvornoj presudi se kaže da je "*general-major Milovanović naglasio da odluke o korištenju avionskih*

¹⁰² U predloženoj činjenici 2899 stoji: "Istražni timovi policije BiH su proizveli izvještaje o istrazi koji su uglavnom pouzdani."

¹⁰³ U predloženoj činjenici 2908 stoji: "Gadžani su tramvaji i ljudi u tramvajima. Tramvaji su bili omiljena meta snajperista u Sarajevu zbog psihološkog uticaja koji je to imalo na ljude u Sarajevu." V. Prvostepena presuda u predmetu *D. Milošević*, par. 214.

¹⁰⁴ U predloženoj činjenici 2804 stoji: "General Mladić je uvijek bio upoznat sa događanjima u Sarajevu"; dok se u relevantnom paragrafu Prvostepene presude u predmetu *D. Milošević* kaže: "*Prema izjavi generala Smitha, on [gen. Mladić] je uvijek bio upoznat sa događanjima u Sarajevu*". Naglasak dodat. V. Prvostepena presuda u predmetu *D. Milošević*, par. 67.

¹⁰⁵ U predloženoj činjenici 3012 stoji: "SRK je, zahvaljujući tome što je imao položaje na brdima oko grada, mogao potpuno nesmetano granatirati Sarajevo.", dok u izvornoj presudi stoji "*Pretresno vijeće je saslušalo iskaze da je SRK, zahvaljujući tome što je imao položaje na brdima oko grada, a Sarajevo je smješteno u dolini, mogao potpuno nesmetano granatirati Sarajevo*." Naglasak dodat. V. Prvostepena presuda u predmetu *D. Milošević*, par. 417. Vijeće smatra da je izvorna presuda reformulisana na način koji navodi na pogrešan zaključak, posebno utoliko što se kaže da je Pretresno vijeće donijelo zaključak, a ne samo saslušalo iskaz u vezi s tom činjenicom.

¹⁰⁶ U predloženoj činjenici 3070 stoji: "Taj projektil je ispaljen iz pravca Ilidže, područja pod kontrolom SRK-a", dok je Pretresno vijeće u predmetu *D. Milošević* u sljedećem paragrafu Prvostepene presude u predmetu *D. Milošević* zaključilo sljedeće: "Pretresno vijeće se uvjerilo da je ta modifikovana avionska bomba ispaljena s teritorije pod kontrolom SRK-a, bilo sa Ilidže ili iz Butila, i da ju je ispalio pripadnik SRK-a." Naglasak dodat. V. Prvostepena presuda u predmetu *D. Milošević*, par. 441–443.

bombi donosi Glavni štab VRS-a".¹⁰⁷ Osim toga, u predloženoj činjenici 3008 se kaže da je "Dobrinja [...] bila podijeljena između snaga ABiH-a i SRK-a", dok se u Prvostepenoj presudi u predmetu *D. Milošević* kaže sljedeće: "*Odgovarajući na pitanje odbrane, svjedok W-28 se složio da je Dobrinja bila podijeljena između snaga ABiH-a i SRK-a.*"¹⁰⁸ Vijeće zaključuje da ta nova formulacija predložene činjenice u Zahtjevu, prema kojoj je riječ o zaključku Pretresnog vijeća u predmetu *D. Milošević*, umjesto o tvrdnji s kojom se jedan svjedok implicitno složio, navodi na pogrešan zaključak i u znatnoj mjeri se razlikuje od činjenice o kojoj je zaista presuđeno. Vijeće zaključuje da izostavljanje pojedinosti o osnovama za zaključke Pretresnog vijeća u predmetu *D. Milošević* tu činjenicu čini dovoljno različitom od formulacije u Zahtjevu i zbog toga će odbiti zahtjev za njeno formalno primanje na znanje. Isto tako, u predloženoj činjenici 3010 stoji da je "na Sarajevo [...] u ratu ispaljeno oko pola miliona granata", dok se relevantna rečenica iz Prvostepene presude u predmetu *D. Milošević* zasniva na svjedočenju svjedoka: "*Prema procjeni Davida Harlanda, na Sarajevo je u ratu ispaljeno oko pola miliona granata...*"¹⁰⁹ Vijeće zaključuje da se predložene činjenice 2866, 3008 i 3010 dovoljno razlikuju od formulacije u Zahtjevu i odbiće zahtjev za njihovo formalno primanje na znanje.

35. Iz gorenavedenih razloga, Vijeće će odbiti zahtjev za formalno primanje na znanje predloženih činjenica 2801, 2804, 2866, 2896, 2899, 2908, 3008, 3010, 3012 i 3070, kao i druge rečenice predložene činjenice 2834.

36. Optuženi osim toga osporava predložene činjenice 2937, 2947 i 2953 kao neprihvatljive kombinacije raznih rečenica iz Prvostepene presude u predmetu *D. Milošević*, uključujući svjedočenja svjedoka i zaključke Vijeća.¹¹⁰ Vijeće prvo razmatra predloženu činjenicu 2937, u kojoj stoji da su "[h]ici [...] ispaljeni iz Škole za slijepe, koja je bila poznata kao snajperski položaj SRK-a. Hice je ispalio pripadnik SRK-a." Vijeće zaključuje da je ta činjenica doista kombinacija triju paragrafa koji se navode u Zahtjevu, ali da bez obzira na to tačno odražava izvornu presudu.¹¹¹ Predložena činjenica 2947 je u Zahtjevu formulisana kao sažetak relevantnog paragrafa u Prvostepenoj presudi u predmetu *D. Milošević*, zbog čega je neznatno drukčija.¹¹² Međutim, Vijeće ne smatra da je značenje te činjenice, zbog načina na koji je sažeta,

¹⁰⁷ Naglasak dodat. V. Prvostepena presuda u predmetu *D. Milošević*, par. 823.

¹⁰⁸ Naglasak dodat. V. Prvostepena presuda u predmetu *D. Milošević*, par. 248.

¹⁰⁹ Naglasak dodat. V. Prvostepena presuda u predmetu *D. Milošević*, par. 415.

¹¹⁰ V. prigovor predloženoj činjenici 2937 u Dodatku A Odgovoru.

¹¹¹ V. *Prvostepena presuda u predmetu D. Milošević*, par. 385, 389, 393.

¹¹² U predloženoj činjenici 2947 stoji: "Dana 21. novembra 1994., jedan tramvaj, kojem je naloženo da se vrati na remizu kod Alipašinoz mosta zbog intenziteta granatiranja u centru Sarajeva, povezo je grupu putnika. Putnici su uglavnom bili žene i djeca, a bilo je i nekoliko staraca i mladih ljudi."; dok u paragrafu 267 Prvostepene presude u predmetu *D. Milošević* stoji sljedeće: "Dan 21. novembar 1994. je bio hladan. Tramvaji su vozili tog jutra. Međutim, centar Sarajeva je granatiran, pa zbog intenziteta granatiranja tramvaji nisu mogli da stignu do

suštinski promijenjeno u tolikoj mjeri da se ona ne može formalno primiti na znanje. Isto tako, u Zahtjevu je dovoljno jasno i tačno formulisana i predložena činjenica 2953, koja je takođe spoj dva paragrafa izvorne presude.¹¹³ Vijeće će stoga razmotriti mogućnost formalnog primanja na znanje predloženih činjenica 2937, 2947 i 2953, pod uslovom da su zadovoljeni ostali elementi standarda iznesenog u paragrafu 14 gore u tekstu.

37. Optuženi osporava i predložene činjenice 2989 i 3063 zbog nedosljednosti u odnosu na izvornu presudu. On tvrdi da se u predloženoj činjenici 2989¹¹⁴ netačno navodi šta su Alen Gičević i Azem Agović imali na sebi na dan dotičnog incidenta. Premda Vijeće napominje da formulacija te predložene činjenice nije precizna, smatra to manjom greškom i ispraviće je na osnovu svog diskrecionog ovlaštenja prema pravilu 94(B). Isto tako, u predloženoj činjenici 3063¹¹⁵ se pominje "mjesna zajednica", koji se ne pominje u relevantnom paragrafu izvorne presude, kao ni u paragrafima neposredno prije i poslije tog paragrafa. Vijeće će, koristeći svoje diskreciono ovlaštenje na osnovu pravila 94(B), izbrisati dio u kojem se netačno pominje mjesna zajednica i prihvatiti nove formulacije predloženih činjenica 2989 i 3063, koje se navode u paragrafu 39 dolje u tekstu.

38. Osim činjenica koje osporava optuženi, Vijeće je pronašlo dvije predložene činjenice za koje smatra da su u Zahtjevu reformulisane na način koji se suštinski razlikuje od formulacije u izvornoj presudi. Prvo, u predloženoj činjenici 2822 stoji da "ABiH nije posjedovala avionske bombe", dok se u relevantnom paragrafu Prvostepene presude u predmetu *D. Milošević* kaže: "Pretno vijeće *nije uvjereno* da je tokom perioda na koji se odnosi Optužnica ABiH takođe imala modifikovane avionske bombe."¹¹⁶ Isto tako, u predloženoj činjenici 2875 stoji: "Komandant SRK-a Dragomir Milošević je bio svjestan zločina koje su počinile jedinice SRK-a", dok se u presudi kaže sljedeće: "*Razumno je zaključiti* da je optuženi [Dragomir Milošević], koji je bio komandant SRK-a i koji je redovno obilazio jedinice SRK-a na tim područjima, bio svjestan počinjenih zločina."¹¹⁷ Vijeće smatra da se tim predloženim činjenicama mijenja

Baščaršije i naloženo im je da se vrata na remizu kod Alipašino mosta. Vozeći prazan tramvaj prema remizi, vozač tramvaja Hajrudin Hamidić je usput povezo grupu putnika. Putnici su uglavnom bili žene i djeca, a bilo je i nekoliko staraca i mladih ljudi."

¹¹³ U predloženoj činjenici 2953 stoji: "Tramvaj je pogodila raketa ispaljena iz ručnog bacača tipa M80, koji je koristila JNA i čiji domet je iznosio 1.300 metara." V. Prvostepena presuda u predmetu *D. Milošević*, par. 273, 276.

¹¹⁴ U predloženoj činjenici 2989 stoji: "Alen Gičević je bio pripadnik ABiH-a, ali demobilisan je devet mjeseci prije tog događaja. Na sebi je na dan incidenta imao sivo odijelo s prslukom."

¹¹⁵ U predloženoj činjenici 3063 stoji: "Projektil koji je eksplodirao u blizini mjesne zajednice na Trgu Međunarodnog Prijateljstva 10, bio je modifikovana avionska bomba i u toj eksploziji ranjeno je sedam ljudi." V. Prvostepena presuda u predmetu *D. Milošević*, par. 551.

¹¹⁶ Naglasak dodat. V. Prvostepena presuda u predmetu *D. Milošević*, par. 107.

¹¹⁷ Naglasak dodat. V. Prvostepena presuda u predmetu *D. Milošević*, par. 845.

karakter značenja relevantnog dijela Prvostepene presude u predmetu *D. Milošević*, zbog čega će odbiti zahtjev za formalno primanje na znanje činjenica 2822 i 2875.

39. Kao što je to Vijeće već napomenulo u svojoj Prvoj odluci u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, ako neka predložena činjenica sadrži samo manju nepreciznost ili dvosmislenost, Vijeće ima diskreciono pravo da tu nepreciznost ili dvosmislenost ispravi, pod uslovom da te ispravke tačno odražavaju činjenicu o kojoj je već presuđeno u izvornoj presudi.¹¹⁸ To se odnosi ne samo na štamparske greške, nego i na druge nepreciznosti koje se mogu ispraviti bilo s obzirom na izvornu presudu bilo s obzirom na okolne činjenice predložene u zahtjevu.¹¹⁹ Kako bi relevantne predložene činjenice bile u svakom pogledu u skladu s činjenicama o kojima je već presuđeno u Prvostepenoj presudi u predmetu *D. Milošević*, Vijeće je nešto dodalo ili ispravilo manje greške u sljedećim činjenicama:

- U predloženoj činjenici 2784 će stajati: "Dana 9. februara 1994., VRS i ABiH su se dogovorile da, između ostalog, obustave vatru, da uspostave **Zonu potpunog isključenja** (dalje u tekstu: ZPI) u Sarajevu, da se UNPROFOR razmjesti između dviju strana, te da se teško naoružanje smjesti u takozvane punktove za prikupljanje naoružanja (dalje u tekstu: PPN), koje je nadgledao UNPROFOR."
- U predloženoj činjenici 2800 će stajati: "Dana 15. septembra 1995., predstavnici VRS-a, **među kojima je bio i Dragomir Milošević**, i predstavnici UNPROFOR-a dogovorili su prekid vatre i povlačenje snaga VRS-a s područja oko Sarajeva."
- U predloženoj činjenici 2818 će stajati: "Avionske bombe su proizvedene u fabrici 'Pretis', koju je SRK koristio **od avgusta 1994. do novembra 1995. godine.**"
- U predloženoj činjenici 2863 će stajati: "Komandant SRK-a Dragomir Milošević je bio direktno umiješan u angažovanje **modifikovanih avionskih bombi i lansera avionskih bombi.**"
- U predloženoj činjenici 2921 će stajati: "**Dana 8. oktobra 1994.**, Alma Čutuna je pogođena dok se vozila u tramvaju ulicom Zmaja od Bosne."
- U predloženoj činjenici 2955 će stajati: "**Dana 23. novembra 1994.**, Afeza Karačić i njena sestra krenule su tramvajem na Otoku, gdje su živjele. Neposredno prije 16:00

¹¹⁸ Odluka u predmetu *Popović*, par. 7; upor. Prva odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 22.

¹¹⁹ V. odluka u predmetu *Stanišić*, par. 38; Prva odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 22.

sati, Sabina Šabanić je izašla s posla i krenula tramvajem kući. Sabina Šabanić i Afeza Karačić su putovale istim prepunim tramvajem."

- U predloženoj činjenici 2989 će stajati: "Alen Gičević je bio pripadnik ABiH-a, ali demobilisan je devet mjeseci prije tog događaja. Na sebi je na dan incidenta imao **crne pantalone sivo odijelo s prslukom.**"
- U predloženoj činjenici 3031 će stajati: "**Odjeljenje za kontradiverzionu zaštitu Ministarstva unutrašnjih poslova bosanskih Muslimana** (dalje u tekstu: KDZ), Francuski bataljon UNPROFOR-a i dva vojna posmatrača UN-a, major Hanga Tsori Hammerton i major Ilonyosi proveli su istrage o tom incidentu."
- U predloženoj činjenici 3039 će stajati: "Eksplozija modifikovane avionske bombe **prouzročila je značajnu štetu kućama u blizini mjesta eksplozije: ta eksplozija je** potpuno je razorila dvije kuće i oštetila još najmanje deset kuća u okolini."
- U predloženoj činjenici 3059 će stajati: "U eksploziji su ranjena tri ili četiri civila i **da su** neke od okolnih zgrada su razorene."
- U predloženoj činjenici 3063 će stajati: "Projektil koji je eksplodirao **u blizini mjesne zajednice** na Trgu Međunarodnog Prijateljstva 10, bio je modifikovana avionska bomba i u toj eksploziji ranjeno je sedam ljudi "

[d] Činjenica ne smije biti nejasna niti navoditi na pogrešan zaključak u kontekstu u koji je stavljena u Zahtjevu

40. Pri utvrđivanju da li je neka činjenica doista nejasna ili da doista navodi na pogrešan zaključak, Vijeće mora uzeti u obzir predložene činjenice koje je okružuju u Zahtjevu.¹²⁰ U Odgovoru, optuženi osporava predložene činjenice 2801, 2815, 2834, 2866, 2893, 2896,¹²¹ 2897, 2899, 2900, 2901, 2906, 2908, 2931, 2935, 2989, 3000, 3002, 3003, 3008, 3010, 3012, 3013, 3016, 3017, 3031, 3040, 3063, 3070, 3087, 3094, 3101 i 3104,¹²² uz obrazloženje da se

¹²⁰ Odluka u predmetu *Popović*, par. 8.

¹²¹ Vijeće napominje da optuženi predloženu činjenicu 2996 u Odgovoru navodi pod opštim naslovom "U skladu/Izvađena iz konteksta". V. Odgovor, par. 8. Međutim, optuženi tu činjenicu nije osporio u Dodatku A Odgovoru. Istovremeno, optuženi je u Dodatku A izričito osporio predloženu činjenicu 2896 kao izvađenu iz konteksta i navođenje na pogrešan zaključak, ali nije je naveo pod odgovarajućim opštim naslovom u Odgovoru. V. Odgovor, Dodatak A. Pregledavši obje predložene činjenice, Vijeće smatra da namjera optuženog nije bila da ospori predloženu činjenicu 2996, nego činjenicu 2896, i o njoj će ovdje govoriti. Osim toga, Vijeće je izvršilo analizu predložene činjenice 2996 i zaključuje da ona ne navodi na pogrešan zaključak.

¹²² Odgovor, par. 8 i Dodatak A.

"suštinski [razlikuju] od formulacije u izvornoj presudi" ili su "nejasne ili navode na pogrešan zaključak u kontekstu u koji su stavljene".

41. Vijeće je već u dijelovima [a], [b] i [c] gore u tekstu riješilo da neće formalno primiti na znanje predložene činjenice 2801, 2834, 2866, 2893, 2896, 2899, 2906, 2908, 2989, 3002, 3003, 3008, 3010, 3012, 3013 3063 i 3070 i ne smatra da je potrebno da se njima bavi vezano za ovaj prigovor. Vijeće je takođe u dijelu [c] odlučilo da su predložene činjenice 2815, 3031, 3040 i 3087 prikladne za formalno primanje na znanje, pod uslovom da su zadovoljeni ostali elementi standarda iznesenog u paragrafu 14 gore u tekstu. Naposljetku, Vijeće smatra primjerenijim da predloženu činjenicu 3101 razmotri u dijelu [f] dolje u tekstu.

42. Optuženi je za predložene činjenice 2931,¹²³ 2935, 3000, 3016, 3017 i 3104 rekao da navode na pogrešan zaključak ili su izvađene iz konteksta.¹²⁴ Međutim, Vijeće je pregledalo kontekst u koji su te predložene činjenice stavljene u Zahtjevu i smatra da one ne navode na pogrešan zaključak. Premda su te predložene činjenice formulisane neznatno drukčije nego u odgovarajućim dijelovima Prvostepene presude u predmetu *D. Milošević*, Vijeće zaključuje da imaju identično značenje kada se čitaju u kontekstu Zahtjeva, zbog čega odbacuje taj argument. Shodno tome, Vijeće će razmotriti mogućnost formalnog primanja na znanje predloženih činjenica 2931, 2935, 3000, 3016, 3017 i 3104, pod uslovom da zadovoljavaju ostale elemente standarda iznesenog u paragrafu 14 gore u tekstu.

43. Međutim, Vijeće smatra da predložene činjenice 2897,¹²⁵ 2901¹²⁶ i 3094¹²⁷ u potpunosti navode na pogrešan zaključak izvađene iz konteksta rečenica koje ih okružuju u izvornoj Prvostepenoj presudi u predmetu *D. Milošević* i Vijeće će, s obzirom na to, odbiti zahtjev za formalno primanje na znanje tih činjenica. Naposljetku, Vijeće će takođe odbiti zahtjev za formalno primanje na znanje predložene činjenice 2900, zbog toga što je izostavljen drugi dio

¹²³ Navedeni izvorni paragraf Prvostepene presude u predmetu *D. Milošević* za predloženu činjenicu 2931 je ispravljen u *Corrigendumu* i sada je tačan, tako da je prigovor optuženog postao bespredmetan.

¹²⁴ Odgovor, Dodatak A.

¹²⁵ U predloženoj činjenici 2897 stoji: "Niko nije mogao ni pokušati da prepravlja kraterne, ne samo zbog toga što bi to vidio prevelik broj svjedoka, već i zato što bi, da bi prepravio tragove na tvrdoj površini, kakva je asfalt, i napravio ih sličnim tragovima gelera, čovjek mora snažno da udara po površini. Ljudi koji su prelazili preko kratera nisu mijenjali tragove na površini."

¹²⁶ U predloženoj činjenici 2901 stoji: "Od avgusta 1994. do novembra 1995. godine, intenzitet snajperskog djelovanja bio je skoro konstantan, neovisno od fluktuacija i intenziteta oružanog sukoba." V. Prvostepena presuda u predmetu *D. Milošević*, par. 195.

¹²⁷ U predloženoj činjenici 3094 stoji: "329 osobe su ranjene, a 95 osoba je poginulo u 214 incidenata granatiranja i snajperskog djelovanja u vezi s kojima je policija bosanskih Muslimana u periodu od 30. avgusta 1994. do 9. novembra 1995. provela istragu." V. Prvostepena presuda u predmetu *D. Milošević*, par. 737–738.

rečenice iz Prvostepene presude u predmetu *D. Milošević*, zbog čega navodi na pogrešan zaključak u kontekstu u koji je stavljena u Zahtjevu.¹²⁸

[e] Strana koja je podnijela zahtjev mora dovoljno precizno navesti tu činjenicu

44. Optuženi tvrdi da sljedeće predložene činjenice nisu "pravilno navedene" ili "nisu citirane": 2822, 2844, 2850, 2873, 2875, 2876, 2883, 2889, 2925, 2935, 2950, 2951, 2973, 3001, 3004, 3005, 3009, 3019, 3026 do 3028, 3035, 3037 do 3041, 3044, 3047 do 3051, 3055 do 3060, 3063, 3064, 3066 to 3068, 3071 do 3082 i 3101 do 3104.¹²⁹ Međutim, podsjećajući na svoju Prvu, Drugu, Treću i Četvrtu odluku u vezi sa činjenicama o kojima je presuđeno, Vijeće zaključuje da odgovor na pitanje da li se neka činjenica može identifikovati ne ovisi o tome da li je moguće utvrditi njen prvobitni izvor kao što je to, na primjer, slučaj s izjavom svjedoka datom na sjednici otvorenoj za javnost.¹³⁰ Vijeće se stoga uvjerilo da je kriterij [e] standarda zadovoljen ukoliko se činjenica može jasno identifikovati u izvornoj presudi. Osim toga, Vijeće ponavlja da njegov zadatak nije da ocijeni da li je neko drugo pretresno vijeće na pravilan način uredilo tekst ili fusnote u svojoj presudi.¹³¹

45. Nakon što je pregledalo činjenice koje optuženi osporava po toj osnovi, kao i Zahtjev u cijelosti, Vijeće smatra da je tužilaštvo te predložene činjenice dovoljno precizno identifikovalo i u ovom dijelu neće odbiti zahtjev za formalno primanje na znanje nijedne predložene činjenice.

[f] Činjenica ne smije sadržati karakterizacije ni zaključke suštinski pravne prirode

46. Vijeće ima na umu, kao što je imalo i u svojoj Prvoj, Drugoj, Trećoj i Četvrtoj odluci u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, da formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno nema za cilj preuzimanje pravnih zaključaka iz ranijih postupaka. Premda je neki zaključak pravne prirode ako uključuje tumačenje ili primjenu pravnih načela, mnogi zaključci imaju "pravni aspekt", ako se taj izraz široko tumači. Vijeće smatra da je potrebno da se u svakom pojedinom slučaju utvrdi mora li se predložena činjenica izuzeti zato

¹²⁸ U predloženoj činjenici 2900 stoji: "Od avgusta 1994. do novembra 1995. godine, ljudi koji su živjeli na području Sarajeva unutar linija sukoba bili su stalno na meti granatiranja i snajperskog djelovanja", dok u relevantnom dijelu izvorne presude stoji: "... ljudi koji su živjeli na području Sarajeva unutar linija sukoba bili stalno na meti granatiranja i snajperskog djelovanja, mada su neki svjedoci naveli da je stepen intenziteta varirao, naročito kad je u pitanju granatiranje." Naglasak dodat. V. Prvostepena presuda u predmetu *D. Milošević*, par. 195.

¹²⁹ Odgovor, par. 11.

¹³⁰ V. Prva odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 16; Druga odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 40; Treća odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 37; Četvrta odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 90.

¹³¹ V. Prva odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 16; Druga odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 40; Treća odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 37; Četvrta odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 90.

što sadrži konstatacije ili zaključke koji su suštinski pravnog karaktera, ili zato što prevladava činjenični sadržaj.¹³²

47. Optuženi je u više navrata iznio argumente da su zbog načina na koji su u nekoliko predloženih činjenica upotrijebljeni određeni izrazi koji imaju pravni značaj, konkretno "napad", "oružani sukob", "civilni", "civilno stanovništvo" i "gađani", te činjenice suštinski pravne prirode.¹³³ I s tim u vezi, Vijeće je pažljivo ocijenilo svaku od osporenih predloženih činjenica utvrđujući da li sadrži konstatacije ili zaključke koji su suštinski pravne prirode i uvjerilo se da nijedna od predloženih činjenica koje optuženi osporava, izuzev činjenica 2913 i 3101, nije zbog načina na koji se gorenavedeni izrazi upotrebljavaju suštinski pravne prirode.

48. Vijeće smatra da se predložena činjenica 2913, u kojoj stoji da su "[t]ramvaji koji su gađani u gradu Sarajevu imali [...] civilni status", razlikuje od drugih predloženih činjenica koje govore o "civilima" uopšte. Vijeće zaključuje da ta činjenica predstavlja pravni zaključak Pretresnog vijeća u predmetu *D. Milošević*, zbog čega nije prikladna za formalno primanje na znanje. Nadalje, u predloženoj činjenici 3101, koju optuženi takođe osporava po stavkama [b] i [d] standarda koji je iznesen u paragrafu 14 gore u tekstu, stoji:

Od avgusta 1994. do novembra 1995. godine, Sarajevo je *praktično bilo pod opsadom* od strane SRK-a. To je bila opsada utoliko što je bila riječ o vojnoj operaciji koju je karakterisao *trajan napad ili kampanja* koja je trajala četrnaest mjeseci i tokom koje je *civilnom stanovništvu* uskraćivan redovan pristup hrani, vodi, lijekovima i drugim osnovnim potrepštinama i uskraćeno mu je pravo da slobodno i svojevrijedno ode iz grada kada to želi.¹³⁴

Vijeće zaključuje da ova predložena činjenica sadrži više formulacija zbog kojih je suštinski pravne prirode i, kao takva, nije prikladna za formalno primanje na znanje.

49. Shodno tome, Vijeće neće formalno primiti na znanje predložene činjenice 2913 i 3101. Međutim, razmotriće mogućnost formalnog primanja na znanje predloženih činjenica 2887, 2997, 3004, 3021, 3027, 3028, 3030, 3035, 3038, 3048, 3050, 3056, 3059, 3067, 3073, 3076,

¹³² V. Prva odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 29; Druga odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 43; Treća odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 40; Četvrta odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 76.

¹³³ V. prigovore optuženog u vezi s predloženim činjenicama 2887, 2913, 2997, 3003, 3004, 3011, 3014, 3021, 3027, 3028, 3030, 3035, 3038, 3048, 3050, 3056, 3059, 3067, 3070, 3073, 3076, 3081, 3101, 3103, 3104, 3106 i 3107, u Dodatku A i paragrafu 10 Odgovora. Vijeće napominje da je već odbilo formalno primiti na znanje predložene činjenice 3003, 3011 i 3014 u par. 26; predložene činjenice 3103, 3106 i 3107 u par. 27; i predloženu činjenicu 3070 u par. 33, zbog čega o tim predloženim činjenicama neće govoriti u ovom dijelu. Osim toga, Vijeće je već razmatralo predloženu činjenicu 3104 u par. 42 gore u tekstu, ali nije odbilo zahtjev za njeno formalno primanje na znanje po stavki [d] standarda.

¹³⁴ V. Prvostepena presuda u predmetu *D. Milošević*, par. 751. Naglasak dodat.

3081 i 3104, pod uslovom da su zadovoljeni ostali kriteriji navedeni u paragrafu 14 gore u tekstu.

[g–i] Činjenica ne smije biti zasnovana na sporazumu između strana u izvornom postupku; ne smije se odnositi na djela, ponašanje ili stanje svijesti optuženog; i nipošto ne smije biti predmet tekućeg postupka po žalbi ili preispitivanja

50. Optuženi nijednu od predloženih činjenica ne osporava po osnovu: 1) da su te činjenice zasnovane na sporazumu između strana u izvornom postupku; 2) da se odnose na djela, ponašanje ili stanje svijesti optuženog; kao ni 3) da su predmet tekućeg postupka po žalbi ili preispitivanja. Na osnovu pregleda predloženih činjenica po tim osnovama, Vijeće smatra da sve predložene činjenice sadržane u Zahtjevu zadovoljavaju kriterije [g], [h] i [i].

[j] Diskreciono pravo da odbije zahtjev za formalno primanje na znanje

51. Odgovarajući na argument optuženog da nema pristup određenom dokaznom materijalu na kojem se zasniva Prvostepena presuda u predmetu *D. Milošević*,¹³⁵ Vijeće napominje da nije riječ o novom argumentu optuženog i da je taj argument već odbačen u ranijim odlukama Vijeća u vezi sa činjenica o kojima je već presuđeno.¹³⁶ Nadalje, optuženom je već odobren pristup povjerljivom materijalu u predmetu *D. Milošević*,¹³⁷ a on nije istakao nijednu konkretnu činjenicu koja se zasniva na materijalu kojemu on nema pristup. S obzirom na propust optuženog da elaborira taj argument, uprkos jasnom stavu Vijeća u vezi s tim pitanjem u ranijim odlukama u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, Vijeće odbacuje taj argument.

52. Optuženi od Vijeća takođe traži da odbije zahtjev za formalno primanje na znanje predloženih činjenica kojima se snagama bosanskih Srba pripisuje odgovornost za incidente i događaje u Sarajevu, zbog toga što je odgovornost snaga bosanskih Srba za te događaje suštinsko pitanje u ovom predmetu.¹³⁸ Vijeće još jednom ponavlja da optuženi, ako želi osporiti bilo koju od činjenica koje su formalno primljene na znanje, može na suđenju dovesti relevantnu tvrdnju u pitanje uvođenjem pouzdanih i vjerodostojnih dokaza o suprotnom.¹³⁹ S obzirom na to, Vijeće odbacuje argumente optuženog prema kojima bi formalno primanje na znanje opštih podataka u vezi s odgovornošću snaga bosanskih Srba za incidente i događaje u Sarajevu

¹³⁵ Odgovor, par. 15.

¹³⁶ Prva odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 37; Druga odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 52; Četvrta odluka u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, par. 89.

¹³⁷ *V. Tužilac protiv D. Miloševića*, predmet br. IT-98-29/1-A, Odluka po zahtjevu Radovana Karadžića da mu se dozvoli pristup povjerljivom materijalu iz predmeta *Dragomir Milošević*, 19. maj 2009.

¹³⁸ Odgovor, par. 15–16.

¹³⁹ Odluka po žalbi u predmetu *Karemera*, par. 42.

predstavljalo kršenje njegovih prava i neće iskoristiti svoje diskreciono pravo tako da odbije zahtjev za formalno primanje na znanje takvih činjenica.

53. Međutim, Vijeće zaključuje da nije u interesu pravde da formalno primi na znanje predložene činjenice 3079¹⁴⁰ i 3082,¹⁴¹ koje govore o pravcu iz kojeg je granatirana tržnica Markale 28. avgusta 1995. godine.¹⁴² Vijeće je obaviješteno da će tokom suđenja obje strane izvesti obilje dokaza o tom spornom pitanju, zbog čega Vijeće zaključuje da nema potrebe da u ovom trenutku formalno primi na znanje te dvije činjenice.

54. Osim toga, Vijeće napominje da tužilaštvo od Vijeća traži da formalno primi na znanje više predloženih činjenica koje se odnose na incidente koji nisu izričito navedeni u Prilozima Optužnici, konkretno pod brojevima 8, 10, 12, 16, 18 i od 26 do 29 priloženog Dodatka.¹⁴³ S obzirom na činjenicu da je ovo peta odluka Vijeća po zahtjevima tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno i da je već formalno primilo na znanje znatan broj predloženih činjenica, Vijeće smatra primjerenim da strože pristupi ocjeni hoće li doista doprinijeti ekonomičnosti sudskog postupka formalnim primanjem na znanje činjenica koje sadrže pojedinosti u vezi s incidentima za koje Optužnica izričito ne tereti. Iz tog razloga, koristeći svoje diskreciono ovlaštenje, Vijeće neće formalno primiti na znanje takve činjenice, odnosno predložene činjenice: od 2933 do 2937, od 2947 do 2954, od 2970 do 2975, od 3006 do 3009, od 3023 do 3028 i od 3065 do 3077.¹⁴⁴

55. Naposljetku, Vijeće napominje da optuženi u Zahtjevu za ponovno razmatranje od Vijeća traži da odbije zahtjev za formalno primanje na znanje više predloženih činjenica sadržanih u Zahtjevu s obzirom na nedavnu odluku u predmetu *Tolimir*.¹⁴⁵ Optuženi od Vijeća konkretno traži da u ocjeni činjenica predloženih u Zahtjevu primijeni način zaključivanja Pretresnog vijeća u predmetu *Tolimir* u vezi s dva argumenta iz Zahtjeva za ponovno razmatranje. On tvrdi da konkretne činjenice predložene u Zahtjevu (i) sadrže karakterizaciju koja je suštinski pravne prirode¹⁴⁶ ili se (ii) odnose na suštinu teze tužilaštva¹⁴⁷ i s obzirom na to

¹⁴⁰ U predloženoj činjenici 3079 stoji: "Pravac doleta granate iznosio je 170 stepeni, to jest, ona je doletjela iz pravca planine Trebević, što je bila teritorija koju je držao SRK."

¹⁴¹ U predloženoj činjenici 3082 stoji: "Minobacačka granata koja je pogodila ulicu u blizini tržnice Markale ispaljena je sa teritorije pod kontrolom SRK-a i ispalili su je pripadnici SRK-a."

¹⁴² Incident G19 naveden u Prilogu Optužnice.

¹⁴³ Vijeće napominje da naslovima iz Dodatka nije pridata nikakva dokazna težina i da se koriste isključivo za organizaciju.

¹⁴⁴ Vijeće napominje da je već odbilo formalno primiti na znanje predložene činjenice 3023, 3068 i 3070 u dijelovima [b] i [c] gore u tekstu.

¹⁴⁵ Zahtjev za ponovno razmatranje, par. 1, 5, 8–10.

¹⁴⁶ Optuženi osporava sljedeće predložene činjenice, relevantne za ovaj Zahtjev, kao suštinski pravne: 2887, 2913, 2997, 3003, 3004, 3011, 3014, 3021, 3027, 3028, 3030, 3035, 3038, 3048, 3050, 3056, 3059, 3067, 3070, 3073, 3076, 3081, 3101, 3103, 3104, 3106 i 3107. Zahtjev za ponovno razmatranje, par. 5.

od Vijeća traži da odbije zahtjev za njihovo formalno primanje na znanje. Vijeće je pregledalo argumente koje optuženi iznosi u Zahtjevu za ponovno razmatranje i Zahtjevu za dozvolu za podnošenje replike i naglašava da je iz pravila 94(B) potpuno jasno da je odluka o formalnom primanju na znanje činjenice o kojoj je već presuđeno diskreciona odluka Pretresnog vijeća.¹⁴⁸ Vijeće se već bavilo argumentima optuženog prema kojima mu ovo Vijeće svojim pristupom formalnom primanju na znanje nepravično nanosi štetu ili krši prava predviđena Statutom. Nadalje, Vijeće smatra da to što su pretresna vijeća, prvo u predmetu *Tolimir* a sada i u predmetu *Stanišić i Župljanin*,¹⁴⁹ na drukčiji način iskoristila svoja diskreciona ovlaštenja ne zahtijeva da ovo Vijeće promijeni svoj pristup, ili na bilo koji način dodatno ugrožava prava optuženog.

IV. Dispozitiv

56. Shodno tome, Pretresno vijeće, na osnovu pravila 54 i 94(B) Pravilnika, ovim djelimično **ODOBRAVA** Zahtjev i donosi sljedeću odluku:

- Pretresno vijeće formalno prima na znanje činjenice o kojima je već presuđeno u Dodatku priloženom ovoj odluci, na način na koji su u njemu formulisane, što uključuje nove formulacije sljedećih činjenica: 2784, 2800, 2818, 2863, 2921, 2955, 2989, 3031, 3039, 3059 i 3063;
- Odbija se zahtjev za formalno primanje na znanje sljedećih činjenica o kojima je već presuđeno koje su predložene u Zahtjevu: 2781, 2788, 2801, 2804, 2809, 2822, 2849, 2856, 2866, 2874, 2875, 2893, 2896, od 2897 do 2902, 2904, od 2906 do 2909, 2913, od 2933 do 2937, od 2947 do 2954, od 2970 do 2975, od 3001 do 3003, od 3006 do 3015, od 3023 do 3028, od 3065 do 3077, 3079, 3082, 3092, od 3094 do 3103, od 3105 do 3107, kao i druge rečenice činjenice 2834.

¹⁴⁷ Optuženi osporava sljedeće predložene činjenice, relevantne za ovaj Zahtjev, uz obrazloženje da se odnose na suštinu teze tužilaštva: 2780, 2781, 2788, 2792–2795, 2797, 2903, 2804, 2806–2813, 2815, 2818, 2821, 2835, 2850, 2852, 2853, 2856, 2858, 2862–2864, 2866–2881, 2883, 2884, 2896, 2900–2902, 2904, 2906–2915, 2917–2926, 2929–2932, 2939, 2944–2946, 2953, 2954, 2966–2969, 2975, 2984, 2985, 2995, 2997, 3004, 3005, 3009, 3011–3019, 3021, 3022, 3025–3030, 3032, 3040, 3041, 3047, 3048, 3051, 3057, 3060, 3064, 3068, 3070, 3071, 3074, 3077, 3079, 3082, 3084, 3087, 3088, 3091–3093, 3095, 3101, 3103–3107. Zahtjev za ponovno razmatranje, par. 8–10.

¹⁴⁸ Pravilo 94(B) Pravilnika; Odluka po žalbi u predmetu *Karemera*, par. 41.

¹⁴⁹ Vijeće napominje da u "Drugom zahtjevu za ponovno razmatranje Odluke u vezi s formalnim primanjem na znanje činjenica o kojima je već presuđeno" (dalje u tekstu: Drugi zahtjev za ponovno razmatranje), optuženi od Vijeća traži da ponovno razmotri 86 činjenica o kojima je već presuđeno iz Druge odluke u vezi sa činjenicama o kojima je već presuđeno, s obzirom na nedavnu odluku Pretresnog vijeća u predmetu *Stanišić i Župljanin*. Budući da optuženi u Drugom zahtjevu za ponovno razmatranje ne osporava nijednu predloženu činjenicu iz Zahtjeva, Vijeće će o tim argumentima optuženog govoriti u zasebnoj odluci po Drugom zahtjevu za ponovno razmatranje.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 14. juna 2009.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

DODATAK

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
1. Opšte činjenice		
2776.	Sarajevo je bilo poznato kao višenacionalni i multikonfesionalni grad, s dugom tradicijom vjerske i kulturne tolerancije.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 11
2777.	Dana 24. decembra 1991., SDS je osnovao Krizni štab za Sarajevo.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 15
2778.	U noći 6. aprila 1992., granatirani su glavna tramvajaska remiza i Stari grad, a jedinice JNA zauzele su kontrolu nad sarajevskim aerodromom.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 22
2779.	U Sarajevu su Vojni posmatrači UN-a takode bili zaduženi da prate i provode istrage o incidentima snajperskog djelovanja i granatiranja.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 39
2780.	UNPROFOR je pisao protestna pisma reagirajući na incidente snajperskog djelovanja i granatiranja civila, te u slučajevima kada je bio obaviješten da se strane ne pridržavaju interventnih mjera.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 41
2781.	Protestna pisma su najčešće upućivana SRK-u, ali isto tako i ABiH-u.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 42
2782.	UNPROFOR je uvijek tražio da mu se potvrdi da li su bosanski Srbi primili protestna pisma. U slučaju kada pismo ne bi bilo uručeno lično, tražilo bi se da se prijem potvrdi putem telefona.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 42
2783.	Dana 14. avgusta 1993., u Sarajevu je uspostavljena demilitarizovana zona (dalje u tekstu: DZ), koja je obuhvatala sarajevski aerodrom i "veliki dio" planine Igman.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 48
2784.	Dana 9. februara 1994., VRS i ABiH su se dogovorile da, između ostalog, obustave vatru, da uspostave Zonu potpunog isključenja (dalje u tekstu: ZPI) u Sarajevu, da se UNPROFOR razmjesti između dviju strana, te da se teško naoružanje smjesti u takozvane punktove za prikupljanje naoružanja (dalje u tekstu: PPN), koje je nadgledao UNPROFOR.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 49
2785.	ZPI je obuhvatao područje oko Sarajeva prečnika 20 kilometara. Unutar ZPI-ja sve teško naoružanje se moralo povući na PPN-ove.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 49

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
2786.	U Sarajevu i okolini nalazilo se devet PPN-ova; dva su bila na teritoriji pod kontrolom ABiH-a, a sedam na teritoriji pod kontrolom SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 49
2787.	Ni SRK ni ABiH nisu se pridržavali ZPI-ja. U periodu od avgusta 1994. do novembra 1995. povremeno su držali svoje teško naoružanje unutar zone prečnika 20 kilometara oko Sarajeva, van PPN-ova.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 50
2788.	SRK je svoje naoružanje na PPN ovima mogao koristiti, te je to vrlo često i činio, pa je sa tih položaja pucao na grad.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 52, 84
2789.	Dana 14. avgusta 1994., general-major Vahid Karavelić i Dragomir Milošević potpisali su "Sporazum o prestanku snajperskog djelovanja na području Sarajeva" (dalje u tekstu: Sporazum o prestanku snajperskog djelovanja).	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 53
2790.	Sporazum o potpunom prekidu neprijateljstava (dalje u tekstu: SOPN) potpisan je 23. decembra 1994.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 57
2791.	Dogovori o ZPI-ju pretrpjeli su krah u maju 1995.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 61
2792.	Dana 24. maja 1995., nakon što su borbe pojačane, SRK je povukao naoružanje sa PPN-ova i odbio da ga vrati.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 62
2793.	General Smith je izdao ultimatum da se ponovo uspostavi ZPI, ali je on ignorisan, što je 25. maja 1995. dovelo do vazdušnih udara NATO-a po bunkerima koji su se nalazili u skladištu municije nedaleko Pala.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 62
2794.	Tokom noći 25. maja 1995., VRS je nastavila s granatiranjem zaštićenih zona u BiH, uključujući i Sarajevo.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 62
2795.	Dana 25. i 26. maja 1995., SRK je ponovo uzeo određen broj teškog naoružanja sa PPN-ova.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 62
2796.	Dana 26. maja 1995., NATO je gađao skladište municije nedaleko od Pala.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 62

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
2797.	Dana 18. juna 1995. UNPROFOR se povukao sa svih PPN-ova oko Sarajeva jer se njegove jedinice više nisu mogle bezbjedno razmjestiti u izolovanim dijelovima teritorije pod kontrolom SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 63
2798.	U noći 29. avgusta 1995., počeli su vazdušni napadi na položaje bosanskih Srba. Ti napadi su trajali do 1. septembra 1995.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 63
2799.	Napadi NATO-a, čija je meta bilo šire područje Sarajeva, nastavili su se 5. septembra 1995. i trajali su do 14. septembra 1995.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 63
2800.	Dana 15. septembra 1995., predstavnici VRS-a, među kojima je bio i Dragomir Milošević , i predstavnici UNPROFOR-a dogovorili su prekid vatre i povlačenje snaga VRS-a s područja oko Sarajeva.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 64
2801.	Dana 11. oktobra 1995., strane u sukobu dogovorile su da prekid vatre u trajanju od 60 dana počne 12. oktobra 1995.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 65
2802.	Borbe su jenjale do 14. oktobra 1995.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 65
2. Vojne strukture i linije sukoba		
2803.	VRS je sastavljena od dijelova JNA, TO-a i dobrovoljačkih jedinica.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 67
2804.	General Mladić je uvijek bio upoznat sa događanjima u Sarajevu.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 67
2805.	Svi korpusi JNA u BiH su preimenovani, ali su zadržali većinu kadrova i naoružanja.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 68
2806.	Vlada u Beogradu pružala je VRS-u logističku, finansijsku i materijalno-tehničku podršku.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 68

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
2807.	SRK je imao profesionalne minobacačke posade.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 69
2808.	SRK je imao snajperiste.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 69
2809.	JNA je imala 'jako naoružanje', a većinu tog naoružanja uzela je VRS. VRS je preuzela i naoružanje rezervnih snaga policije.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 79
2810.	SRK je imao više teškog naoružanja od 1. korpusa ABiH-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 79
2811.	Osim tenkova, oklopnih transportera i drugih borbenih vozila, naoružanje SRK-a je obuhvatalo haubice, navodene projekte, topove, višecjevne bacače raketa i minobacače.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 79
2812.	Jedinice SRK-a su imale i precizne puške, konkretno, snajpersku pušku 76 kalibra 7.9 mm.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 80
2813.	SRK imao bolju opremu i naoružanje od 1. korpusa ABiH-a i vojnici i oficiri SRK-a su bili bolje obučeni.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 85
2814.	Minobacači su se uglavnom koristili za gađanje prostornih, a ne pojedinačnih ciljeva.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 89
2815.	VRS je za granatiranje Sarajeva koristila, između ostalog, i modifikovane avionske bombe. Avionske bombe su modifikovane kako bi se mogle lansirati sa zemlje.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 92, 107
2816.	SRK je 1994. i 1995. posjedovao modifikovane avionske bombe i lansere. VRS je na avionske bombe montirala rakete i ispaljivala ih iz lansera postavljenih na zemlji.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 92, 107
2817.	U Sarajevu su korištena dva tipa avionskih bombi: FAB-100 i FAB-250. Brojevi koji se koriste u nazivu su pokazatelj približne težine bombi.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 93

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
2818.	Avionske bombe su proizvedene u fabrici 'Pretis', koju je SRK koristio od avgusta 1994. do novembra 1995. godine.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 93
2819.	FAB-100 je bila punjena TNT-om, dok je tipično punjenje za FAB-250 bio aerosolni eksploziv.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 93
2820.	Eksplozije aerosolnog eksplozivnog punjenja dovode do smrtonosnog talasa natpritisaka i uništavaju sve objekte i ljudstvo.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 94
2821.	Nakon lansiranja modifikovane avionske bombe, njena putanja više se ne može podešavati; njome se može gađati samo neko šire područje. Zbog toga su modifikovane avionske bombe vrlo neprecizno oružje, ali oružje izuzetno velike razorne moći.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 97
2822.	ABiH nije posjedovala avionske bombe.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 107
2823.	SRK je bio odgovoran za zonu u obliku trougla oko Sarajeva u srednjoj Bosni, između Višegrada, Kladnja i Igmana.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 112
2824.	U periodu od avgusta 1994. do novembra 1995. godine, zona odgovornosti SRK-a obuhvatala je sljedeća mjesta: južni dio Sarajeva, uključujući Lukavicu, Vrace, Grbavicu, Zlatište, dijelove Dobrinje i područje do planine Trebević, brda južno i jugozapadno od Sarajeva, područje Rajlovca na sjeverozapadu Sarajeva prema Mrkovićima, uključujući Špicastu stijenu, područje sjeveroistočno od Sarajeva i područje Pala.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 112
2825.	U periodu od avgusta 1994. do novembra 1995. godine, ABiH je držala istočni dio grada Sarajeva, uključujući gusto naseljene dijelove Sarajeva, kao što su Stari Grad i Centar, dio Grbavice, i jugozapadni dio Sarajeva, Hrasnicu, Sokolović koloniju i Butmir, te brda na sjeveru Sarajeva.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 113
2826.	U periodu od avgusta 1994. do novembra 1995. godine, veći dio Grbavice je kontrolisao SRK, ali to naselje je sa tri strane okruživala ABiH, koja je kontrolisala Hrasno, dio Hrasnog Brda na zapadu, sjevernu obalu rijeke Miljacke i Debelo brdo na istoku. Na području Grbavice, rijeka Miljacka je bila sjeverna linija sukoba: ABiH je bila sjeverno, a SRK južno od rijeke.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 114
2827.	U periodu od avgusta 1994. do novembra 1995. godine, Marindvor je kontrolisala ABiH.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 115
2828.	Na istočnoj liniji sukoba, na Grbavici, područje od Vrbanja mosta prema Jevrejskom groblju do podnožja Debelog brda kontrolisao je SRK.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 116

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
2829.	Jevrejsko groblje je smješteno na padinama Debelog brda, prema jugoistoku u odnosu na Grbavicu.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 116
2830.	Debelo brdo, s kojeg se vide Grbavica i Jevrejsko groblje, kontrolisala je ABiH. Čolinu Kapu držala je ABiH. I Debelo brdo i Čolina Kapa uzdižu se iznad Sarajeva.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 118
2831.	SRK je kontrolisao područja južno od Debelog brda i brda Zlatište, koja se uzdižu iznad grada. Područje između Zlatišta i Debelog brda bilo je tampon zona, međuprostor.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 118
2832.	Naselje Dobrinja bilo je podijeljeno između zaraćenih strana. Postojale su dvije linije sukoba: jedna se protezala kroz Dobrinju V i aerodromsko naselje prema sarajevskom aerodromu, a druga se nalazila u istočnom dijelu i protezala se od Dobrinje IV do zgrade "Oslobođenja". Dobrinju II i Dobrinju III kontrolisala je ABiH.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 119
2833.	Nedžariće, koji se nalaze sjeverno od aerodroma, kontrolisao je SRK, ali to naselje je s tri strane graničilo s teritorijom pod kontrolom ABiH-a: Alipašinim Poljem, Mojmilom i Stupom. Brdo Stup, sjeverozapadno od Nedžarića, kontrolisala je ABiH, kao i Butmir i Kotorac, koji se nalaze južno od aerodromske piste.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 121
2834.	Od avgusta 1994. do novembra 1995., ABiH je kontrolisala najveći dio brda Mojnilo. Istočni dio brda Mojnilo i područje koje se protezalo odatle do Vraca kontrolisao je SRK. Kasarna u Lukavici nalazila se u južnom dijelu podnožja brda Mojnilo i bila je pod kontrolom SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 122, 124
2835.	SRK je držao Ilidžu, Osijek, Butila i Blažuj i imao minobacače, lansere avionskih bombi i avionske bombe na tim lokacijama. SRK je takođe držao teritoriju između Ilidže i Lukavice.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 123
2836.	Naselje Sokolovići, poznato i pod nazivom Sokolović-kolonija, južno od Ilidže, bilo je pod kontrolom ABiH-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 123
2837.	SRK je kontrolisao Golo brdo, jugoistočno od Lukavice. S tog mjesta savršeno se vidjelo cijelo područje koje je kontrolisala ABiH, "slobodne teritorije" Hrasnica, Butmir, Sokolovići, tako da se svako kretanje vojske ili kretanje pješaka, civila i vozila moglo odmah vidjeti i po njemu se moglo pucati.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 124
2838.	Godine 1994., ABiH je kontrolisala 80 % planine Igman. Poljane, jedan dio planine Igman, držao je SRK.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 125
2839.	Sjeverozapadno od Sarajeva, linija sukoba se protezala od rijeke Miljacke duž željezničke pruge prema sjeveru, do kasarne Rajlovac.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 126

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
2840.	Od avgusta 1994. do novembra 1995., Vogošću i područje zapadno i sjeverozapadno od linije sukoba kontrolisao je SRK. Fabrika "Pretis" u Vogošći bila je pod kontrolom SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 128
2841.	Ilijaš je takođe bio pod kontrolom SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 128
2842.	SRK je kontrolisao sjeverozapadne padine brda Žuč, prema Vogošći i Rajlovcu.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 129
2843.	Obronke brda Žuč i Mali Hum prema gradu kontrolisala je ABiH. Sa Malog Huma, dodao je potpukovnik Butt, pružao se odličan pogled na Sarajevo, naročito na Skenderiju, Jevrejsko groblje, Vrbanja most, kasarnu "Maršal Tito" i Debelo brdo.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 130
2844.	Sedrenik je naselje na sjeveroistoku Sarajeva, a bilo je pod kontrolom ABiH-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 131
2845.	ABiH je takođe kontrolisala nekoliko brda i uzvisina u blizini centralnih dijelova Sarajeva, kao što su Debelo brdo, Čolina Kapa, brdo Mojnilo, brdo Žuč i brdo Hum. Međutim, većina tih brda ili uzvisina, naročito brda na liniji sukoba na jugu i jugoistoku, vidjela su se s teritorije koju je kontrolisao SRK.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 138
2846.	ABiH je kontrolisala veći dio područja Igmana na jugozapadu.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 138
2847.	Sarajevo je od avgusta 1994. do novembra 1995. godine bilo u okruženju SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 139
2848.	SRK je kontrolisao vrh Špicasta stijena, a ABiH se nalazila u podnožju brda.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 140
3. Komanda i veze		
2849.	Od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine, štab SRK-a u Lukavici je dobro funkcionisao.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 801
2850.	Komandant SRK-a Dragomir Milošević je redovno, jednom ili dvaput mjesečno, održavao sastanke sa svojim potčinjenim starješinama i vodio referisanje poslije obilaska linija sukoba.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par.

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
		801
2851.	Dragomir Milošević je, u svojstvu komandanta SRK-a, vršio kontrolu utroška municije.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 803
2852.	Dana 23. aprila 1995. godine, komandant SRK-a Dragomir Milošević naredio je svim komandantima jedinica da dostavljaju podatke o dnevnom utrošku svih vrsta municije. Takođe je naredio da se vrši praćenje i evidencija količina izdate i utrošene municije.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 803
2853.	Komandant SRK-a Dragomir Milošević je u nekoliko navrata upozorio potčinjene starješine da ne dozvole nepotrebno trošenje municije.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 803
2854.	Komandant SRK-a Dragomir Milošević je redovno obilazio linije sukoba i posjećivao razne jedinice SRK-a na njihovim položajima.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 804
2855.	Vojnici SRK-a su poštovali i visoko cijenili komandanta SRK-a Dragomira Miloševića.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 805
2856.	Komandant SRK-a Dragomir Milošević je vršio 'efektivno komandovanje' nad SRK-om i nad operacijama oko grada Sarajeva.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 809
2857.	U SRK-u, naređenja potčinjenim ešalonima su često prenošena usmeno, opet putem telefonske ili radio veze.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 809
2858.	Od avgusta 1994. do novembra 1995., operativni centri brigada su primali dnevne izvještaje i pripremali su svoje izvještaje koje su potom slali Komandi korpusa.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 809
2859.	Operativni centar SRK-a je takođe mogao preko brigadnih starješina za operativne poslove SRK-a da stekne uvid u to da li su određena naređenja izvršena.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 809
2860.	Poslije potpisivanja Sporazuma o prestanku snajperskog djelovanja 14. avgusta 1994. godine, odmah je naglo opao broj žrtava snajperskog djelovanja, premda to nije trajalo duže od dva ili tri mjeseca.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 815
2861.	Komandant SRK-a Dragomir Milošević je izdavao naređenja koja su se odnosila na položaje artiljerijskih oruđa i artiljerijsku municiju.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par.

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
		819
2862.	SRK je koristio modificovane avionske bombe i lansere avionskih bombi.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 822
2863.	Komandant SRK-a Dragomir Milošević je bio direktno umiješan u angažovanje modifikovanih avionskih bombi i lansera avionskih bombi.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 822
2864.	Komandant SRK-a Dragomir Milošević je 15. jula 1995. tražio od Glavnog štaba VRS-a da odobri izdavanje 100 komada avionskih bombi FAB-100 i 100 komada avionskih bombi FAB-250.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 822
2865.	Dana 10. avgusta 1994., komandant SRK-a Dragomir Milošević izdao je naređenje da lansere avionskih bombi treba "prepremiti za dejstvo po objektu Moševićko brdo i 2 lansera za dejstvo po Gradini, Konjskom brdu i Velikoj bukvi".	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 822
2866.	U junu 1994. godine, Glavni štab VRS-a izdao je jedno naređenje SRK-u, u kojem se naglašava da odluke o korištenju avionskih bombi donosi Glavni štab VRS-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 823
2867.	U naređenju koje je 26. aprila 1995. izdao komandantu SRK-a Dragomiru Miloševiću, general Mladić je naveo da raspolaže "saznanjima da 26.04.1995. godine u večernjim časovima ili tokom noći, planirate upotrebu dve avio bombe po neprijateljskim ciljevima i naseljima u oblasti Sarajeva" i podsjetio je Dragomira Miloševića da je dužan da ga izvijesti o planiranom korištenju avionskih bombi.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 824
2868.	U jednom izvještaju Glavnom štabu VRS-a od 15. juna 1995., komandant SRK-a Dragomir Milošević je napisao da su lanseri avionskih bombi "grupisani u brigadama na severozapadnom delu ratišta, a koriste se u celoj zoni odgovornosti SRK, prema potrebi i odluci komandanta SRK".	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 825
2869.	Dana 21. aprila 1995., komandant SRK-a Dragomir Milošević je naredio da se izvrši priprema lansera avionskih bombi kako bi se osiguralo da "na izabrani objekat budu jednovremeno lansirane 4-6 avio bombe, ali pod uslovom da su pale u cilj, što znači predvidjeti veći broj bombi, tako da u slučaju promašaja sledeći projektil mora pasti u cilj".	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 826
2870.	Dana 19. aprila 1995., komandant SRK-a Dragomir Milošević je u odgovoru na informaciju da "neprijatelj priprema dejstva" naredio svim jedinicama da moraju "lansere i avio-bombe imati spremne za dejstvo po gradu".	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 834
2871.	Dana 16. maja 1995., komandant SRK-a Dragomir Milošević je naredio Ilidžanskoj brigadi da "odmah pripremi lanser avio bombi sa najmanje pet avio bombi" koji treba da bude spreman da dejstvuje po njegovom naređenju, pri čemu je naveo da je "orjentirno usmerenje lansera aerodrom". Milošević je dalje naredio 3. sarajevskoj brigadi iz sastava SRK-a da "odmah prebaci svoj lanser avio bombi u rejon Trebevića (kod bivše <i>Jugobanke</i>) sa pet avio bombi" i da "o spremnosti za pokret i o pristizanju na cilj izvesti	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 835

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
	komandu SRK".	
2872.	Jedinice nižeg ešalona SRK-a su redovno podnosile izvještaje pretpostavljenim komandama, u skladu s naređenjima komandanta SRK-a Dragomira Miloševića. Ti izvještaji su sadržali i podatke o civilnim žrtvama.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 843
2873.	Komandant SRK-a Dragomir Milošević je znao za navode da su snage SRK-a ciljale civile.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 845
2874.	Komandant SRK-a Dragomir Milošević je obilazio područja koja je držao SRK sa kojih su gadani civili.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 845
2875.	Komandant SRK-a Dragomir Milošević je bio svjestan zločina koje su počinile jedinice SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 845
2876.	Komandant SRK-a Dragomir Milošević je primio protestne note od UNPROFOR-a u vezi sa zločinima koje su počinili vojnici SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 846
2877.	U pismu od 30. juna 1995., pukovnik Meille je uložio protest komandantu SRK-a Dragomiru Miloševiću u vezi s nekoliko artiljerijskih napada na civilne ciljeve u gradu Sarajevu 28. i 29. juna 1995., konkretno, u vezi s granatiranjem zgrade televizije 28. juna 1995., granatiranjem stambenog dijela naselja Alipašino Polje, otvaranjem vatre na stambene zgrade u centru grada i granatiranjem zgrade PTT-a 29. juna 1995. Primjerak tog pisma poslat je 1. jula 1995. i generalu Mladiću.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 852
2878.	Dana 6. aprila 1995., komandant SRK-a Dragomir Milošević je Ilidžanskoj brigadi izdao naređenje da "odmah pripremi lanser sa jednom avio bombom i prenese bombu za lansiranje". U tom je naređenju dalje stajalo: "Za cilj izabrati u Hrasnici ili Sokolović koloniji najunosniji cilj gde bi bile najveće ljudske i materijalne žrtve".	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 854
2879.	Dana 7. novembra 1994., general Mladić je izdao naređenje u kojem je rekao sljedeće: "Raspolažem saznanjima da je 05.11.1994. godine održan sastanak lokalnih rukovodilaca vlasti Srpskog Sarajeva u Vogošći, kome je prisustvovao i komandant Sarajevsko-romanijskog Korpusa, na kome je donijeta odluka da se blokira UNPROFOR, oduzme teška tehnika pod kontrolom UNPROFOR-a i teškim naoružanjem tuku civilni ciljevi u gradu Sarajevu." General Mladić je u istom naređenju rekao i sljedeće: "Zabranjujem svako dejstvo oružjima većih kalibara po civilnim ciljevima u Sarajevu bez moga odobrenja".	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 855–856
2880.	Dana 12. ili 16. avgusta 1994., komandant SRK-a Dragomir Milošević je izdao naređenje da se jedinice SRK-a stave u punu borbenu gotovost. Naredio je 4. mješovitom artiljerijskom puku da "pripremi vatre po rejonima Bašćaršija i Vrbanja.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par.

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
	Vatre otvarati po naređenju sa KM /komandnog mjesta/ SRK".	857
2881.	U propisima VRS-a iz juna 1992., kojima je bila predviđena primjena pravila međunarodnog humanitarnog prava, pisalo je sljedeće: "Za primjenu pravila međunarodnog ratnog prava odgovorni su komandiri i komandanti vojske i svaki pripadnik vojske ili drugog oružanog sastava koji sudjeluje u borbenim dejstvima. Protiv lica koja krše pravila međunarodnog ratnog prava nadležni starješina je dužan da pokrene postupak za izricanje zakonom propisanih sankcija."	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 860
2882.	Dana 19. juna 1995., komandant SRK-a Dragomir Milošević je obavijestio sve starješine i pripadnike jedinica SRK-a da se primjenjuje Zakon o vojnim sudovima i Zakon o Vojnom tužilaštvu za vrijeme ratnog stanja.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 861
4. Kampanja granatiranja i snajperskog djelovanja koja se provodila u Sarajevu od 1992. do avgusta 1994. godine		
2883.	Državna bolnica je granatirana i gađana iz snajpera u periodu od 1992. do 1994. godine.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 151
2884.	Nakon što je JNA odlučila da evakuise bolnicu 9. maja 1992., VRS ju je namjerno gađala u namjeri da uništi njene ključne dijelove.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 151
2885.	Na početku sukoba u deset sarajevskih opština živjelo je otprilike 500.000 ljudi.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 154
2886.	U Sarajevu je unutar linija sukoba ostalo između 40.000 i 60.000 bosanskih Srba.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 158
2887.	Približno 90 % svih civila koji su poginuli u Sarajevu poginulo je unutar linija sukoba, to jest, na teritoriji pod kontrolom ABiH-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 160
2888.	Vatrogasci unutar linija sukoba morali su raditi pod artiljerijskom i snajperskom vatrom.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 167
5. Istraga i izvještaji policije BiH		
2889.	Istražiteljski timovi BiH imali su na čelu istražnog sudiju, nisu bili naoružani ni uniformisani, obično bi u njima bio i kriminalistički inspektor, forenzički tehničar ili kriminalistički tehničar i, ako bi događaj bio vezan za granatiranje, jedan član pirotehničkog odjeljenja.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 175

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
2890.	U skladu sa zakonom u BiH u odsustvu sudije istragu je mogao voditi neki drugi član istražiteljskog tima.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 175
2891.	Članovi istražnih timova bili su tehnički obučeni za vođenje istrage, što je obuhvatalo i utvrđivanje pravca vatre, i to znanje su stekli na kursovima i na osnovu iskustva na terenu, a ponekad ih je tehnikama istrage podučavalo i osoblje UN-a. Policajci bez iskustva obavljali su zadatke pod nadzorom nekog iskusnijeg policajca.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 176
2892.	Vojni posmatrači UN-a su redovno dolazili na mjesta incidenta granatiranja ili snajperskog djelovanja. U nekim istragama takođe je učestvovao UNPROFOR.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 178
2893.	Vojnim posmatračima UN a, opšte uzevši nije bilo ograničeno kretanje	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 179
2894.	Pri provođenju istraga u vezi s granatiranjima tokom perioda od avgusta 1994. do novembra 1995. godine, policija BiH i osoblje UN-a koristili su isti osnovni metod za određivanje izvora i pravca vatre.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 180
2895.	Policija BiH i vojni posmatrači UN-a provodili su istrage i u vezi s incidentima granatiranja modifikovanim avionskim bombama.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 181
2896.	Pravac doleta tih bombi određivao se na osnovu analize središta eksplozije i tragova koje je napravila eksplozija.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 181
2897.	Niko nije mogao ni pokušati da prepravlja kraterne, ne samo zbog toga što bi to vidio prevelik broj svjedoka, već i zato što bi, da bi prepravio tragove na tvrdoj površini, kakva je asfalt, i napravio ih sličnim tragovima gelera, čovjek mora snažno da udara po površini. Ljudi koji su prelazili preko kratera nisu mijenjali tragove na površini.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 186
2898.	Metode istrage na mjestu događaja koje je koristila policija RS a bile su gotovo identične metodama policije BiH a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 187
2899.	Istražni timovi policije BiH su proizveli izvještaje o istrazi koji su uglavnom pouzdani..	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 189
6. Kampanja snajperskog djelovanja i granatiranja od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine		
2900.	Od avgusta 1994. do novembra 1995. godine, ljudi koji su živjeli na području Sarajeva unutar linija sukoba bili su stalno na meti granatiranja i snajperskog djelovanja.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D.</i>

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
		<i>Milošević</i> , par. 195
2901.	Od avgusta 1994. do novembra 1995. godine, intenzitet snajperskog djelovanja bio je skoro konstantan, neovisno od fluktuacija i intenziteta oružanog sukoba.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 195
2902.	Eksplozije artiljerijskih i minobacačkih granata su u Sarajevu bile svakodnevna pojava.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 197
2903.	Krajem juna 1995. granatiranje je bilo tako intenzivno da su četiri tima vojnih posmatrača UN-a koja su bila razmještena po cijelom Sarajevu morala da odluče kojim će incidentima dati prioritet u smislu provođenja istrage, ovisno o tome da li je bilo žrtava, jer ih nisu mogli sve istražiti.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 197
2904.	Tokom druge polovine avgusta 1995. godine povećala se napetost oko Sarajeva i do kraja mjeseca se ustalio obrazac nasumičnog granatiranja prema kojem su 'Srbi' dnevno ispaljivali po nekoliko projektila.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 197
2905.	U periodu između 30. avgusta 1994. i 9. novembra 1995. zabilježeno je 214 incidenata snajperskog djelovanja i granatiranja o kojima je istragu provela policija BiH.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 200
2906.	Snajperista je u mogućnosti da razlikuje borca od neborca.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 207
2907.	Snajperisti su ciljali mjesta gdje su se okupljali civili, kao što su, na primjer, pijace, tramvaji i mjesta gdje su ljudi čekali u redovima na hranu i vodu.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 208
2908.	Gadani su tramvaji i ljudi u tramvajima. Tramvaji su bili omiljena meta snajperista u Sarajevu zbog psihološkog uticaja koji je to imalo na ljude u Sarajevu.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 214
2909.	Pored toga što su bili meta snajperske vatre, tramvaji su i granatirani, zbog čega su morali da i odvođe na remizu, koja je također često granatirana, usljed čega je uništeno nekoliko tramvaja.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 216
2910.	Na tramvaje je pucao SRK s Grbavice.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 217
2911.	Tramvajski promet je ometalo neredovno snadbijevanje strujom. Bosanski Srbi su kontrolisali transformatorsku stanicu u Reljevu, tako da su 1994. i 1995. mogli po svojoj volji zaustavljati tramvaje.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par.

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
		220
2912.	Autobusi su takođe gađani snajperima i granatirani.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 221
2913.	Tramvaji koji su gađani u gradu Sarajevu imali su civilni status.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 224
2914.	S Jevrejskog groblja se pružao odličan pogled na Marindvor i udaljenost s koje su snajperisti s Jevrejskog groblja i Grbavice pucali na Marindvor bila je mala.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 225
2915.	Najozloglašenije mjesto kad je u pitanju snajpersko djelovanje bila je ulica Zmaja od Bosne, zvana "Aleja snajpera", koja se protezala gradom u pravcu istok-zapad; ta ulica je bila pod stalnom snajperskom vatrom.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 226
2916.	Područje ulice Zmaja od Bosne oko Muzeja i Holiday Inna bilo je posebno ugroženo i dobilo je naziv "snajperski čošak".	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 227
2917.	Na "Aleju snajpera" snajperska vatra je otvarana s Grbavice, sa teritorije pod kontrolom SRK-a; zgrade "Metalka" i "neboderi" na Grbavici bili su dobro poznati snajperski položaji SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 228
2918.	SRK je imao položaje i u zgradi "Invest banke" i njihovi snajperisti su s vrha te zgrade mogli gađati na ulicu Zmaja od Bosne.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 228
2919.	Druga područja koja su bila naročito izložena snajperskom djelovanju bila su koncentrisana oko raskrsnica i mostova na rijeci Miljacki. Na primjer, gađani su most na Butmiru i civili koji su prelazili preko mosta. Sokolovići, Skenderija, željeznička stanica i područje u blizini stadiona Koševo, kao i Dobrinja, takođe su bili "stalno" izloženi snajperskoj vatri.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 231
2920.	Ljudi su ginuli od vatre sa Špicaste stijene, planine Trebević, Vraca, Jevrejskog groblja i sa krivine na putu Lukavica-Pale iznad Skenderije, odmah iznad Debelog Brda.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 232
7. Incident snajperskog djelovanja, 8. oktobar 1994. (Prilog Optužnici u predmetu <i>Karadžić F11</i>)		
2921.	Dana 8. oktobra 1994. , Alma Čutuna je pogođena dok se vozila u tramvaju ulicom Zmaja od Bosne.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 254

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
2922.	U tramvaju nije bilo vojnika ABiH-a i na tom području nije bilo vojnih aktivnosti niti objekata.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 254
2923.	Toga dana na snazi je bio prekid vatre.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 254
2924.	Hici su ispaljeni i pogodili su tramvaj pun ljudi oko 12:00-12:10 sati, u trenutku dok se tramvaj kretao prema istoku, u pravcu zgrade Predsjedništva i Baščaršije, između Zemaljskog muzeja i Filozofskog fakulteta, ispred Holiday Inna.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 255
2925.	Alma Čutuna je ranjena krhotinom stakla u lijevu stranu glave i metak ju je pogodio u desnu butinu i presjekao joj nožnu arteriju.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 256
2926.	Alma Čutuna je odvezena u Državnu bolnicu i operisana.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 256
2927.	Almi Čutuni je cirkulacija u nozi još uvijek loša i potrebna joj je pomoć za obavljanje svakodnevnih poslova.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 256
2928.	Korišteno je automatsko naoružanje, najvjerojatnije mitraljezi tipa M84 ili M53, budući da je bilo više žrtava i da je ispaljeno više hitaca u rafalu.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 260
2929.	Pored dokaza o otvaranju vatre na tramvaj kojim se vozila Alma Čutuna, postoje dokazi o još dva incidenta snajperskog djelovanja koja su se dogodila na istom području u razmaku od nekoliko minuta..	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 261
2930.	Od posljedica otvaranja snajperske vatre na dva tramvaja i djecu stradalo je 11 osoba, među kojima je bila i Alma Čutuna.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 262
2931.	Vidljivost je 8. oktobra 1994. bila dovoljna da snajperista u zgradi "Metalke" identifikuje i cilja tramvaj koji je prolazio kroz krivinu u obliku slova S.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 265
2932.	Ti hici su ispaljeni iz pravca zgrade "Metalke", koju je držao SRK. Hice je ispalio pripadnik SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 266

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
8. Incident snajperskog djelovanja, 24. oktobar 1994.		
2933.	Dana 24. oktobra 1994., Adnan Kasapović i njegova dva prijatelja, svi četrnaestogodišnjaci, išli su prema takozvanoj robnoj kući "Vemeks" u Vojničkom Polju. Adnan Kasapović je na sebi imao crnu ili sivu trenerku, jedan od druge dvojice dječaka je na sebi imao plavu trenerku, a drugi farmerke i crnu majicu.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par.380
2934.	Toga dana na tom području nije bilo vojnih dejstava, kao ni vojnika ABiH-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par.380
2935.	U pasažu uz robnu kuću "Vemeks", na njenom boku, ustrijeljen je i ubijen Adnan Kasapović.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 393
2936.	Metak je s prednje strane ušao u desno rame Adnana Kasapovića, prošao lijevo od pluća i izašao na leđima, blizu njegovog lijevog ramena. Adnan Kasapović je preminuo na putu za bolnicu na Dobrinji.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 384
2937.	Ti hici su ispaljeni iz Škole za slijepce, koja je bila poznata kao snajperski položaj SRK-a. Hice je ispalio pripadnik SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 385, 389, 393
9. Incident snajperskog djelovanja, 18. novembar 1994. (Prilog Optužnici u predmetu <i>Karadžić F12</i>)		
2938.	Dana 18. novembra 1994. na snazi je bio prekid vatre i tramvaji su vozili.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 325
2939.	U vrijeme incidenta u blizini nije bilo vojnika i na tom području se nisu vodile borbe.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 326
2940.	Dženana Sokolović i njen sin, Nermin Divović, ustrijeljeni su dok su prelazili ulicu Franje Račkog, na pješačkom prijelazu.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 327
2941.	Nermin Divović je preminuo na putu za bolnicu i odvezen je u mrtvačnicu.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 328
2942.	Dženanu Sokolović i njenu kćerku su vozilom UN-a odvezli u bolnicu Koševo. Dženana Sokolović je operisana i ostala je u bolnici sedam ili osam dana. Nije mogla prisustvovati sahrani sina. Od tog događaja ne uspijeva zadržati posao s punim radnim vremenom.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 328

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
2943.	Hici su ispaljeni iz zgrade "Metalke", koja se nalazi na kraju ulice Franje Račkog, na suprotnoj obali rijeke.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 329
2944.	Iz zgrade "Metalke" moglo se, čak golim okom, raspoznati da su Dženana Sokolović i njeno dijete odrasla osoba i dijete, jer je relativna veličina djeteta u odnosu na majku na toj udaljenosti vrlo očigledna.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 329
2945.	Dženana Sokolović je pogođena u desnu stranu tijela, metak je prošao kroz njen abdomen i izašao na lijevoj strani tijela i nastavio se kretati, prošavši kroz glavu Nermina Divovića.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 340
2946.	Hitac koji je usmratio Nermina Divovića i ranio Dženanu Sokolović, koji su oboje bili civili, ispaljen je iz zgrade "Metalke", za koju se znalo da je snajperski položaj SRK-a. Te hice je ispalio pripadnik SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 341
10. Incident snajperskog djelovanja, 21. novembar 1994.		
2947.	Dana 21. novembra 1994., jedan tramvaj, kojem je naloženo da se vrati na remizu kod Alipašinoz mosta zbog intenziteta granatiranja u centru Sarajeva, povezao je grupu putnika. Putnici su uglavnom bili žene i djeca, a bilo je i nekoliko staraca i mladih ljudi.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 267
2948.	S tom grupom putnika u tramvaj nije ušlo nijedno vojno lice.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 267
2949.	Kad je tramvaj stigao do raskrsnice između Zemaljskog muzeja i Holiday Inna, na oko metar do metar i po ispred njega pao je jedan projektil. Vjetrobran se razbio u paramparčad i prednji dio tramvaja je oštećen; sva stakla su bila razbijena i u tramvaju je bilo gelera.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 268
2950.	Hajrudinu Hamidiću su bile razbijene naočale i jako je krvario.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 268
2951.	Odmah nakon što je tramvaj gađan raketnim projektilom, na njega je otvorena i snajperska vatra.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 276
2952.	Iz tramvaja je izašla jedna ranjena žena i pozvana je hitna pomoć.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 270
2953.	Tramvaj je pogodila raketa ispaljena iz ručnog bacača raketa tipa M80, koji je koristila JNA i čiji domet je iznosio 1.300 metara.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par.

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
		273, 276
2954.	Snajperski hici i raketni projektili ispaljeni su sa nebedera na Grbavici koje je držao SRK. Te hiee je ispalio pripadnik SRK a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>Milošević</i> , par. 276
11. Incident snajperskog djelovanja, 23. novembar 1994. (Prilog Optužnici u predmetu <i>Karadžić</i> F14)		
2955.	Dana 23. novembra 1994. , Afeza Karačić i njena sestra krenule su tramvajem na Otoku, gdje su živjele. Neposredno prije 16:00 sati, Sabina Šabanić je izašla s posla i krenula tramvajem kući. Sabina Šabanić i Afeza Karačić su putovale istim prepunim tramvajem.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 277
2956.	Dan je bio vedar i u tom dijelu popodneva još uvijek je bilo dnevnog svjetla. Na drveću nije bilo lišća.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 278
2957.	U tramvaju nije bilo vojnika, a u okolini nije bilo ni vojnika ni vozila ABiH-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 278
2958.	Tramvaj je vozio od Bašćaršije prema zapadu, ulicom Zmaja od Bosne, prema Tehničkoj školi i kasarni "Maršal Tito". Kada je stigao do Marindvora, tramvaj je pogođen snajperskim hicima.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 279
2959.	U trenutku kad je pogođena, Afeza Karačić je stajala u sredini tramvaja, na platformi između prednjih i zadnjih tramvajskih kola, okrenuta prema istoku.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 281
2960.	Metak, koji je doletio s njene desne strane, pogodio je Afezu Karačić u gornji dio desnog ramena i izašao nešto niže na desnoj ruci, presjekavši joj nerv.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 281
2961.	Sabina Šabanić je stajala u stražnjem dijelu prvih tramvajskih kola i bila je okrenuta prema Grbavici. Pogođena je u prednji dio desnog ramena i metak je izašao nekoliko centimetara niže, na stražnjem dijelu istog ramena.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 282
2962.	Afeza Karačić i Sabina Šabanić odvedene su na traumatološki odjel bolnice Koševo.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 283
2963.	Afeza Karačić je imala nekoliko operacija zbog čega joj je ruka šest centimetara kraća. Zbog tih povreda ona je osamdeset postotni invalid; ne može da vozi automobil niti da dobro piše i teško se služi desnom rukom prilikom jela.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 283

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
2964.	Sabina Šabanić je ostala u bolnici četiri dana. Nije mogla dobro da se služi rukom, teško je jela i oblačila se, zbog čega je do marta 1995. bila nesposobna za rad.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 283
2965.	Afeza Karačić i Sabina Šabanić su pogođene jednim metkom koji se rasprsnuo.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 284
2966.	Vojska bosanskih Srba je tramvaje obično gađala rasprskavajućim mecima koji bi se pri udaru rasprsnuli, čak i kad udare o staklo.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 284
2967.	Tramvaj je pogođen na raskrsnici ispred Holiday Inna, ili ubrzo nakon toga, ispred kasarne "Maršal Tito", između dva muzeja.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 288
2968.	Vatra je otvorena iz jednog od nebodera u Lenjinovoj ulici ili iz zgrade "Metalke". Objekta lokacije je držao SRK.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 288
2969.	Ti hici su ispaljeni s teritorije pod kontrolom SRK-a. Ispalio ih je pripadnik SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 289
12. Incident snajperskog djelovanja, 10. decembar 1994.		
2970.	Sedrenik je bio civilno područje, odnosno područje naseljeno civilima.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 342
2971.	U jutarnjim satima 10. decembra 1994., sa Špicaste stijene je bez prestanka otvarana snajperska vatra po Sedreniku.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 355
2972.	Okolo 11:00 sati, Derviša Selmanović je izašla u dvorište jedne svoje prijateljice po drva za ogrjev, kada ju je pogodio metak s unutrašnje strane koljena. Odmah nakon toga, na kuću je ispaljeno još 20 do 30 metaka.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 356
2973.	Derviša Selmanović je odvezena u bolnicu Koševo, gdje je utvrđeno da je lakše ranjena.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 356
2974.	Godine 2006., Derviša Selmanović je izjavila da još uvijek osjeća bol u koljenu kada dugo stoji ili hoda, ili kada se mijenja vrijeme.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par.

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
		357
2975.	Derviša Selmanović je pogođena iz mitraljeza. Hici su ispaljeni sa litice Špicaste stijene koju je kontrolisao SRK. Hice je ispalio pripadnik SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 364
13. Incident snajperskog djelovanja, 27. februar 1995. godine (Prilog Optužnici u predmetu <i>Karadžić F15</i>)		
2976.	Dana 27. februara 1995. godine, u ulici Zmaja od Bosne, otvorena je vatra na tramvaj koji je vozio u pravcu zapada, od centra grada prema Ilidži.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 290
2977.	Na snazi je bio prekid vatre i dan je bio miran.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 290
2978.	Vidljivost je zbog pogodnih vremenskih uslova bila dobra i nije bilo ni magle ni kiše.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 290
2979.	Alma Mulaosmanović, djevojački Čehajić, stara 18 godina, bila je u tramvaju i vraćala se kući iz škole. Alija Holjan, poslovođa smjene čistača ulica, sjedio je na desnoj strani tramvaja, pored izlaza. Oboje su teško ranjeni u tom incidentu.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 291, 308
2980.	Alma Mulaosmanović i Alija Holjan su odvedeni u ambulantu za hitnu pomoć u Državnoj bolnici, gdje su odvedeni i jedan stariji muškarac i žena.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 294
2981.	Od te povrede, Alija Holjan ne može duže da radi desnom rukom i osjeća bolove prilikom promjene vremena. Utvrđen mu je dvadesetpostotni invaliditet.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 294
2982.	Vozačica tramvaja je zbog tog incidenta osjećala fizičke, kao i psihološke posljedice. Od tog incidenta, ona više ne radi kao vozač tramvaja.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 290, 294
2983.	Na lijevoj strani tramvaja, odmah ispod prozora i na njima, pronađeno je 30 rupa od metaka.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 295
2984.	Ti hici su ispaljeni s nebodera na Grbavici, južno od tramvaja, sa teritorije pod kontrolom SRK-a. Hice je ispalio neki pripadnik SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 296, 307, 310

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
2985.	S nebodera u Lenjinovoj ulici na Grbavici pružao se jasan pogled na raskrnicu kod kasarne "Maršal Tito".	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 307
14. Incident snajperskog djelovanja, 3. mart 1995. godine (Prilog Optužnici u predmetu <i>Karadžić F16</i>)		
2986.	Trećeg marta 1995. godine bio je muslimanski praznik Bajram. Tog jutra nije bilo vojnih dejstava i na snazi je bio prekid vatre.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 311
2987.	Okolo podneva, tramvaj koji je vozila Slavica Livnjak kretao se ulicom Zmaja od Bosne sa zapada prema istoku, odnosno od Čengić Vile prema Bašćaršiji.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 311
2988.	Među mnogobrojnim putnicima u tom tramvaju bili su Alen Gičević, njegova djevojka i Azem Agović.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 312
2989.	Alen Gičević je bio pripadnik ABiH-a, ali demobilisan je devet mjeseci prije tog događaja. Na sebi je na dan incidenta imao crne pantalone sivo odijelo s prslukom .	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 312
2990.	Tramvaj je pogođen kod hotela "Holiday Inn", u blizini Zemaljskog muzeja, neposredno prije mjesta na kojem tramvajske tračnice prave dvostruku krivinu, ili krivinu u obliku slova S.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 313, 322
2991.	U blizini mjesta incidenta nije bilo vojnih ustanova, vozila niti opreme.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 313
2992.	Azem Agović i Alen Gičević, obojica civili, teško su ranjeni tim hicima.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 314, 322
2993.	Alen Gičević je izašao iz tramvaja i uz pomoć svoje djevojke, pješke je otišao u Državnu bolnicu. U koljenu mu je bio zabijen dio metka, koji je izvađen sedam dana kasnije. Alen Gičević još uvijek pati od posljedica te rane: cirkulacija mu je slaba, osjeća bolove u cjevanici i lako se umara.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 315
2994.	Azema Agovića su autom odvezli u bolnicu Koševo, gdje je ostao mjesec dana, od kojih 16 dana na intenzivnoj njezi. Još tri godine je morao da se liječi i u početku nije mogao dugo hodati, voziti automobil, niti nositi teške stvari.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 315

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
2995.	Ti hici su ispaljeni s područja Grbavice, koje je bilo pod kontrolom SRK-a. Hice je ispalio pripadnik SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 322, 324
2996.	Više od jednog hica je pogodilo tramvaj i ranilo Azema Agovića i Alena Gičevića.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 322
2997.	Na dan incidenta, vidljivost je bila dovoljno dobra da strijelac raspozna da su žrtve civili.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 323
15. Incident snajperskog djelovanja, 6. mart 1995. godine (Prilog Optužnici u predmetu <i>Karadžić F17</i>)		
2998.	Dana 6. marta 1995., Tarik Žunić, star 14 godina, vraćao se pješke iz škole na području Pofalića kući prema Sedreniku. Na sebi je imao farmerke i zelenu jaknu i nosio je plavi ruksak.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 367
2999.	Bilo je oblačno, ali nije bilo magle.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 367
3000.	Jedan metak je pogodio Tarika Žunića u šaku desne ruke. Metak mu je ušao u dlan i izašao kroz ručni zglob.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 369
3001.	Pucalo se iz mitraljeza M84, M87 ili M53	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 370, 376
3002.	Godine 1995. Tarik Žunić je ponekad osjećao bol kada se vrijeme mijenjalo.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 371
3003.	Snajperisti su pogodili mnogo civila na tom području, posebno u ulici Sedrenik.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 373
3004.	Tarik Žunić, civil, pogođen je i teško ranjen hicem iz mitraljeza sa položaja SRK-a na Špicastoj Stijeni dok je hodao ulicom Sedrenik i nakon što je prošao dio zaklonjen ceradom.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 378
3005.	Nije bilo razloga da se snajperisti učini da je Tarik Žunić borac.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D.</i>

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
		<i>Milošević</i> , par. 378
16. Incident snajperskog djelovanja, 14. maj 1995. godine		
3006.	Dana 14. maja 1995., advokat Jasmina Tabaković je bila u spavaćoj sobi svog stana na Dobrinji, koji je gledao na položaje bosanskih Srba na Dobrinji I.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 247
3007.	Jasminka Tabaković je ustrijeljena u grudni koš i umrla je. Metak je probio plastičnu foliju koja je bila postavljena na prozor umjesto stakla, prošao joj kroz tijelo i na kraju se zabio u zid iza ormara.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 247
3008.	Dobrinja je bila podijeljena između snaga ABiH-a i SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 248
3009.	Taj hitac je ispaljen sa položaja SRK-a na Dobrinji I. Ispalio ga je pripadnik SRK-a	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 249, 250
17. Granatiranje od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine		
3010.	Na Sarajevo je u ratu ispaljeno oko pola miliona granata.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 415
3011.	Civilno stanovništvo grada Sarajeva redovno je bilo meta granatiranja od strane SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 417
3012.	SRK je, zahvaljujući tome što je imao položaje na brdima oko grada, mogao potpuno nesmetano granatirati Sarajevo.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 417
3013.	Granatiranje je bilo neselektivno.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 420
3014.	Redovno su granatirana civilna područja, kao što su na primjer stambene zgrade, parkovi, groblja, pijace i mjesta na koja su ljudi išli po vodu.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 423, 424
3015.	Kao što je to bio slučaj prije avgusta 1994. godine, bolnice unutar linija sukoba granatirane su i gađane snajperima.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D.</i>

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
		<i>Milošević</i> , par. 425
3016.	Od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine, Državna bolnica je pogođena desetak puta, a granate su padale i u kompleks bolnice, pri čemu je vatra otvarana sa Jevrejskog groblja, Grbavice, Trebevića i Vraca.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 425
3017.	U neposrednoj blizini Državne bolnice 1994. i 1995. godine nije bilo vojnih objekata.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 426
3018.	Granatirana je i bolnica Koševo i njena okolina.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 427
3019.	SRK je namjerno gađao Državnu bolnicu i bolnicu Koševo.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 428
3020.	"Plavi putevi", uspostavljeni početkom 1994. godine, bili su kopneni putevi kojima su se u Sarajevo mogle dopremiti osnovne potrepštine, poput hrane i lijekova, i kojima su civili mogli putovati iz jednog područja na drugo.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 429
3021.	Nije se pravila razlika između korisnika "Plavih puteva", SRK je otvarao vatru na sve: UN, civile, vojno osoblje, konvoje humanitarne pomoći i osoblje nevladinih organizacija.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 430
3022.	Tokom maja, juna i jula 1995., SRK je granatirao i UNPROFOR.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 432
18. Granatiranje, 8. novembar 1994. godine		
3023.	Dana 8. novembra 1994. na snazi je bio prekid vatre i već neko vrijeme nije bilo granatiranja.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 444
3024.	Dana 8. novembra 1995., između 15:15 i 18:00 sati, na Livanjsku ulicu su pale tri granate.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 445
3025.	Prva granata je doletjela iz pravca sjeverozapada, konkretno sa Poljina, koje su bile pod kontrolom SRK-a. Tu granatu su ispalili pripadnici SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 452, 463

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
3026.	Druga i treća granata ispaljene su sa sjeveroistoka, s teritorije pod kontrolom SRK-a. Te granate su ispalili pripadnici SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 464
3027.	Eksplוזija prve granate prouzročila je pogibiju tri civila, Lejle Hodžić, Dine Blekića i Nene Deljanin, i teško ranjavanje šest civila.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 465
3028.	U eksplozijama druge i treće granate ranjeno je dvoje civila: Muharem Aladžuz je lakše ranjen, a Razija Šteta je kasnije podlegla povredama.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 465
19. Granatiranje, 22. decembar 1994. godine (Prilog Optužnici u predmetu <i>Karadžić G9</i>)		
3029.	Maglovitog jutra 22. decembra 1994., u približno 9:10 sati, na buvljoj pijaci na Bašćaršiji eksplodirale su dvije granate.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 466
3030.	U tim eksplozijama je bilo civilnih žrtava: dva civila su poginula, a sedam ili osam ih je ranjeno, od čega tri teško.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 468
3031.	Odjeljenje za kontradiverzionu zaštitu Ministarstva unutrašnjih poslova bosanskih Muslimana (dalje u tekstu: KDZ), Francuski bataljon UNPROFOR-a i dva vojna posmatrača UN-a, major Hanga Tsori Hammerton i major Ilonyosi proveli su istrage o tom incidentu.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 469
3032.	Obje granate koje su 22. decembra 1994. eksplodirale na buvljoj pijaci na Bašćaršiji ispaljene su iz pravca jugoistoka.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 470, 473; Drugostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 229
20. Granatiranje, 7. april 1995. godine (Prilog Optužnici u predmetu <i>Karadžić G10</i>)		
3033.	U aprilu 1995., Ziba Šubo, domaćica, živjela je sa suprugom Zemirom i sinovima blizancima Elmirom i Elvirom, kćerkom Emirom Brajlović i unukom Elvisom Brajlovićem u dvospratnici u ulica Alekse Šantića br. 1, u Hrasnici, opština Ilidža.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 475
3034.	Dana 7. aprila 1995. godine, približno u 8:50 sati, pala je granata i razorila kuću Zibe Šubo.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par.

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
		478
3035.	Hrasnica je bila civilno područje.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 480, 899, 900
3036.	Ziba Šubo još uvijek ima bolove u leđima i rukama od povreda koje je zadobila. Sluh joj je oštećen i, od dana granatiranja, ima visoki krvni tlak. Jedan od njenih sinova također ima problema sa sluhom.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 482
3037.	Projektil koji je eksplodirao u Hrasnici 7. aprila 1995. bio je modificovana avionska bomba	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 488, 492
3038.	Eksplozija modificovane avionske bombe prouzrokovala je pogibiju jednog civila i ranjavanje troje civila, od kojih je jedan bio teško ranjen.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 493
3039.	Eksplozija modificovane avionske bombe prouzročila je značajnu štetu kućama u blizini mjesta eksplozije: ta eksplozija je potpuno je razorila dvije kuće i oštetila još najmanje deset kuća u okolini.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 494
3040.	Modificovana avionska bomba koja je 7. aprila 1995. eksplodirala u Hrasnici ispaljena je s mjesta sjeverozapadno od mjesta udara, na području Ilidže, koja je bila pod kontrolom SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 490, 495
3041.	Tu modificovanu avionsku bombu ispalili su pripadnici SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 495
21. Granatiranje, 24. maj 1995. godine – ulica Safeta Zajke (Prilog Optužnici u predmetu <i>Karadžić G11</i>)		
3042.	U maju 1995., Anđa Gotovac je stanovala u ulici Safeta Zajke br. 43, u blizini željezničke tehničke škole, s druge strane pruge iza zgrade televizije, u opštini Novi Grad.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 496
3043.	Dan je bio miran, u okolini nije bilo pripadnika ABiH-a i u periodu od 9:30 do 10:00 nije bilo pucnjave.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 497
3044.	Ujutro 24. maja 1995. ulicu Safeta Zajke pogodila je avionska bomba FAB-250, s aerosolnim eksplozivnim punjenjem i pogonskim sklopom od najmanje tri rakete.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 507

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
3045.	Komad šrapnela se zabio duboko u lijevo rame Anđe Gotovac, zbog čega su je morali operisati.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 499
3046.	Anđa Gotovac još uvijek ima problema s disanjem i ne može se nagnuti unazad na lijevu stranu. Na nju je trajni trag ostavio neprekidan strah tokom te tri i po godine. Uzima lijekove za smirenje i noću ne može spavati duže od tri ili četiri sata.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 499
3047.	Ta modificirana avionska bomba ispaljena je s područja Lukavice, koje je bilo pod kontrolom SRK-a, i ispalili su je pripadnici SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 507, 508
3048.	Eksplozija modificirane avionske bombe prouzročila je pogibiju dva civila i teško ranjavanje pet civila.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 507
22. Granatiranje, 24. maj 1995. godine – Majdanska ulica (Prilog Optužnici u predmetu <i>Karadžić G12</i>)		
3049.	U poslijepodnevnim satima 24. maja 1995. u Majdanskoj ulici eksplodirala je modificirana avionska bomba FAB-250.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 519
3050.	Eksplozija u Majdanskoj ulici prouzročila je smrt dva civila i ranjavanje šest civila, od čega ih je pet teško ranjeno.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 520
3051.	Modificirana avionska bomba koja je eksplodirala u Majdanskoj ulici ispaljena je s teritorije pod kontrolom SRK-a i ispalili su je pripadnici SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 521
23. Granatiranje, 26. maj 1995. godine (Prilog Optužnici u predmetu <i>Karadžić G13</i>)		
3052.	Ulica Safeta Hadžića bila je stambeni dio grada sa stambenim zgradama i poslovnim prostorima, u blizini Majdanske ulice.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 522
3053.	Dana 26. maja 1995., u ulici Safeta Hadžića, opština Novi Grad, vrijeme je bilo lijepo.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 522
3054.	Toga dana je bilo mirno i na tom području nije bilo vojnih dejstava.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D.</i>

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
		<i>Milošević</i> , par. 523
3055.	Ulicu Safeta Hadžića pogodila je 26. maja 1995. modifikovana avionska bomba.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 531
3056.	U tom granatiranju najmanje 14 osoba je lakše ranjeno i dvije osobe su teže ranjene. Sve te osobe su bile civili.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 532
3057.	Modifikovana avionska bomba ispaljena je sa područja Ilidže-Rajlovca, što je bila teritorija pod kontrolom SRK-a. Ispalili su je pripadnici SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 533
24. Granatiranje, 16. juni 1995. – UMC (Prilog Optužnici u predmetu <i>Karadžić G14</i>)		
3058.	Dana 16. juna 1995., u Univerzitetskom medicinskom centru, u Dositejevoj ulici broj 4a, eksplozirala je modifikovana avionska bomba.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 535, 538
3059.	U eksploziji su ranjena tri ili četiri civila i da su neke od okolnih zgrada su razorene..	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 538
3060.	Ta modifikovana avionska bomba ispaljena je sa mjesta izvan linija sukoba i na teritoriji pod kontrolom SRK-a i ispalili su je pripadnici SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 539
25. Granatiranje, 16. juni 1995. godine – Trg Međunarodnog Prijateljstva (Prilog Optužnici u predmetu <i>Karadžić G15</i>)		
3061.	Dana 16. juna 1995., vrijeme je bilo lijepo i vidljivost je bila dobra.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 541
3062.	Zgrada broj 10 na Trgu međunarodnog prijateljstva nalazila se u stambenom naselju Alipašino Polje, preko puta zgrade PTT-a, u kojoj se nalazio Štab Sektora Sarajevo UNPROFOR-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 542
3063.	Projektil koji je eksplozirao u blizini mjesne zajednice na Trgu Međunarodnog Prijateljstva 10, bio je modifikovana avionska bomba i u toj eksploziji ranjeno je sedam ljudi.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par.

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
		551
3064.	Ta modifikovana avionska bomba ispaljena je sa položaja pod kontrolom SRK-a i ispalili su je pripadnici SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 552
26. Granatiranje, 16. juni 1995. godine – ulica Čobanija		
3065.	Približno u 17:10 sati 16. juna 1995., u Opštini Centar, jedan projektil je pogodio kotlovnicu u zgradi u ulici Čobanija broj 7, nanijevši štetu toj zgradi i ranivši više osoba.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 554
3066.	Projektil koji je eksplodirao u ulici Čobanija u večernjim satima 16. juna 1995. bio je modifikovana avionska bomba.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 560
3067.	U eksploziji te modifikovane avionske bombe ranjena su najmanje tri civila, od čega dvojica teško.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 560
3068.	Ta modifikovana avionska bomba najvjerojatnije je ispaljena s područja izvan linija sukoba i na teritoriji pod kontrolom SRK-a. Tu modifikovanu avionsku bombu ispalili su pripadnici SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 561
27. Granatiranje, 28. juni 1995.		
3069.	Dana 28. juna 1995., približno u 10:30 sati, modifikovana avionska bomba pogodila je stambenu zgradu u Geteovoj ulici, broj 5. U toj eksploziji poginulo je troje ljudi, a ranjeno sedmero, i sve su žrtve bili civilni koji su stanovali u toj stambenoj zgradi.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 440, 443
3070.	Taj projektil je ispaljen iz pravca Ilidže, područja pod kontrolom SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 441, 442
3071.	Ta modifikovana avionska bomba ispaljena je s teritorije pod kontrolom SRK-a i ispalio ju je pripadnik SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 443
28. Granatiranje, 1. juli 1995. godine		
3072.	U večernjim časovima 1. jula 1995. pale su dvije modifikovane avionske bombe, i to jedna u ulicu Bunički potok, a druga u ulicu Alekse Šantića.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 639

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
3073.	U eksploziji u ulici Bunički potok povrijeđeno je 13 civila, od kojih su dva pretrpjela teške povrede.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 639
3074.	Te modificovane avionske bombe ispaljene su sa područja Iliđe, koje je bilo pod kontrolom SRK-a. Ispalili su ih pripadnici SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 640
29. Granatiranje, 23. juli 1995.		
3075.	Dana 23. jula 1995., jedna modificovana avionska bomba je eksplodirala u Bjelašničkoj ulici.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 650
3076.	Od posljedica eksplozije te modificovane avionske bombe poginula su dva civila, dok ih je jedanaest ranjeno, a neki od njih teško.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 651
3077.	Ta modificovana avionska bomba ispaljena je iz pravca sjeverozapada, sa teritorije pod kontrolom SRK-a i ispalili su je pripadnici SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 652
30. Granatiranje, 28. avgust 1995. (Prilog Optužnici u predmetu <i>Karadžić G19</i>)		
3078.	Dana 28. avgusta 1995. godine, u 11:10 časova, došlo je do eksplozije u ulici Mula Mustafe Bašeskije, neposredno pred tržnicom Markale.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 714
3079.	Pravac doleta granate iznosio je 170 stepeni, to jest, ona je doletjela iz pravca planine Trebević, što je bila teritorija koju je držao SRK.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 719
3080.	Poginulo je najmanje 35 osoba i ranjeno je najmanje 78, od kojih su mnoge zadobile teške povrede.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 721
3081.	Velika većina ranjenih su bili civili. Samo jedan poginuli je bio vojnik ABiH-a. Pretresno vijeće se uvjerilo da su ostale 34 poginule osobe bili civili.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 721
3082.	Minobacačka granata koja je pogodila ulicu u blizini tržnice Markale ispaljena je sa teritorije pod kontrolom SRK-a i ispalili su je pripadnici SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 724

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
3083.	Jedna od žrtava, Đula Leka je ostala u bolnici četiri do pet dana. Još uvijek osjeća bol u ramenu i grudima usljed povreda koje je zadobila u eksploziji. Mesuda Klarić još uvijek ima gelere u tijelu, i to jedan u leđima, jedan pored bubrega i jedan ispod desnog koljena.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 673, 674
31. Posljedice granatiranja i snajperskog djelovanja koje su trpjeli civili		
3084.	UNPROFOR je izvijestio da je krajem juna 1995. godine "srpska vojska" blokirala nastojanja da se ponovo uspostavi snabdijevanje gasom, vodom i strujom, usprkos sporazumima između civilnih čelnika bosanskih Muslimana i bosanskih Srba o ponovnoj uspostavi komunalnih usluga. Zdravko Tolimir je izjavio da komunalne usluge neće biti uspostavljene sve dok se ne završe borbe oko Sarajeva.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 727
3085.	Nestašica hrane je značila da su civili koji su živjeli unutar linija sukoba u značajnoj mjeri ovisili o hrani koja je dijeljena u okviru humanitarne pomoći.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 729
3086.	Od avgusta 1994. do novembra 1995. godine, Plavi putevi su bili otvoreni na mahove. U takvim periodima, i kada su avioni koji su prevozili humanitarnu pomoć mogli da slete na sarajevski aerodrom, situacija s hranom je bila bolja.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 730
3087.	Od avgusta 1994. do novembra 1995. godine, Plavi putevi su bili izloženi vatrenim dejstvima od strane SRK-a i zatvaranju.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 730
3088.	Krajem maja i početkom juna 1995., situacija s hranom u Sarajevu se ubrzano pogoršavala zbog zatvaranja kopnenih puteva i tekuće obustave humanitarnog zračnog mosta koja je bila posljedica zatvaranja sarajevskog aerodroma 8. aprila 1995.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 730
3089.	U jednom izvještaju UNPROFOR-a od 19. maja 1995. stoji da je UNHCR kopnenim putem uspio da dopremi samo 50 % količine hrane koja je bila potrebna gradu.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 730
3090.	Konvoji sa hranom koji su 22. juna 1995. uspjeli da uđu u Sarajevo poslije perioda od četiri sedmice tokom kojeg nije bilo nijednog transporta dopremili su količinu koja je pokrila samo 20 % od ukupnih potreba za hranom.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 730
3091.	U jednom izvještaju UNPROFOR-a navodi se da su se u maju i početkom juna 1995. svi izvori vode, koji su davali oko 15 % količine kojom je grad raspolagao prije prekida vodosnabdijevanja, nalazili u istočnom dijelu Sarajeva.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 731
3092.	Od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine, pružanje zdravstvenih usluga trpjelo je ozbiljne posljedice zbog sukoba koji je bio u toku. Nije bilo dovoljno struje za rad mašina i liftova, a Državna bolnica je čak uvela racionirano korištenje generatora. Pripremanje hrane, pranje veša i sterilizacija instrumenata vršeni su uz upotrebu drva kao goriva, ili gasa, ako ga je bilo. Izrađeni su omanji rezervoari u kojima se mogla po nekoliko dana držati voda koju su povremeno dopremali kamioni cisterne. Međutim, samo najvitalniji dijelovi bolnice su imali mogućnost da dobiju minimalne količine električne energije i minimalne količine vode. U bolnici nije bilo redovnog grijanja, izuzev jedne grijalice koja je bila priključena na mrežu za dovod gasa.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 732

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
3093.	Od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine, u Sarajevu nije bilo dovoljno lijekova ni medicinskog materijala. Ambulante i odjeli za hitnu pomoć Državne bolnice su sve lijekove i medicinski materijal kojima su raspolagali dobijali od Svjetske zdravstvene organizacije.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 733
3094.	329 osoba je ranjeno, a 95 osoba je poginulo u 214 incidenata granatiranja i snajperskog djelovanja u vezi s kojima je policija bosanskih Muslimana u periodu od 30. avgusta 1994. do 9. novembra 1995. provela istragu.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 737–738
3095.	Od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine, ljudi u Sarajevu su bili pogodeni spoznajom da svakog dana mogu da budu ubijeni ili ranjeni i zbog toga što su toliko dugo živjeli u gradu pod opsadom bez osnovnih potrepština.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 740
3096.	Od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine, ljudi u Sarajevu su stavljali život na kocku svaki put kad bi izašli iz kuće. Prikupljanje hrane i vode je bilo opasno.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 742
3097.	Od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine, ljudi u Sarajevu su se osjećali sigurnije tokom perioda u kojima bi granatiranje i snajpersko djelovanje utihnuli, ali čak ni tada nisu bili bezbjedni jer niko nije mogao da zna kada će granatiranje i snajpersko djelovanje ponovo početi.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 743
3098.	Od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine, ljudi u Sarajevu su znali da u svakom trenutku mogu da budu ustrijeljeni i da granate mogu da padnu bilo gdje.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 743
3099.	Od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine, bilo je vrlo malo mjesta na kojima je čovjek bio potpuno bezbjedan od granata, osim negdje pod zemljom, ispod armiranog zaklona ili u pećini pokraj rijeke Miljacke. Ljudi su birali različite puteve kojima su se kretali, ovisno o tome koji su dijelovi grada bili poznati kao posebno opasni, kako bi osigurali da u najvećoj mogućoj mjeri budu skriveni od pogleda snajperista, pored ostalog i tako što su pronalazili alternativne načine ulaska u svoje domove.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 744
3100.	Neki svjedoci i dalje trpe psihološke posljedice rata zato što su im, na primjer, potrebni lijekovi za smirenje, što nisu u stanju da rade, zatim pate od anksioznosti, imaju teškoća sa spavanjem, bude se noću zbog grmljavine misleći da to napadaju bosanski Srbi i plaši ih jača buka.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 746
3101.	Od avgusta 1994. do novembra 1995. godine, Sarajevo je praktično bilo pod opsadom od strane SRK-a. To je bila opsada utoliko što je bila riječ o vojnoj operaciji koju je karakterisao trajan napad ili kampanja koja je trajala četrnaest mjeseci i tokom koje je civilnom stanovništvu uskraćivan redovan pristup hrani, vodi, lijekovima i drugim osnovnim potrepštinama i uskraćeno mu je pravo da slobodno i svojevrijedno ode iz grada kada to želi.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 751
3102.	Svrha opsade Sarajeva bila je da se vlada BiH a prisili na kapitulaciju.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 751
3103.	Od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine, civili i civilna područja su granatirani i gađani iz snajpera kada SRK ne bi ostvario neki konkretan vojni cilj.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par.

Predložena činjenica br.	Činjenica o kojoj je već presuđeno	Izvor
		759, 752
3104.	Poslije neuspješnog napada SRK-a na Debelo brdo 16. i 17. maja 1995., SRK je osuo po Sarajevu kišu artiljerijskih i minobacačkih granata i snajperi su djelovali duž cijele linije sukoba.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 759
3105.	Daljnji cilj kampanje snajperskog djelovanja i granatiranja bio je da se održi psihološka premoć u odnosu na UNPROFOR kako bi se spriječilo da UN nešto preduzme.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 760, 752
3106.	Od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine, snajperska vatra po civilima unutar linija sukoba prvenstveno je otvarana sa teritorije koju je držao SRK. Civilima su snajperskim djelovanjem nanošene teške povrede ili smrt. Hice, koji su doletjeli sa teritorije koju je držao SRK, ispalili su pripadnici SRK.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 794
3107.	Od avgusta 1994. godine do novembra 1995. godine, granatiranje kojim su ciljani civili unutar linija sukoba prvenstveno je vršeno sa teritorije koju je držao SRK i da su tim granatiranjem civilima nanošene teške povrede ili smrt. Granate, koje su doletjele sa teritorije koju je držao SRK, ispaljene su od strane pripadnika SRK-a.	Prvostepena presuda u predmetu <i>D. Milošević</i> , par. 796